

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato:
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Josephine Fie Legarth
Sagsnr.:
Dok.: JFL40147

Lov nr. 348 af 6. maj 2009 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

<u>Indholdsfortegnelse</u>	Side
1. Lov nr. 348 af 6. maj 2009	1
2. Lovforslaget (L 104)	2
3. Justitsministerens skriftlige fremsættelse den 28. januar 2009	10
4. Høringsnotat og hørings svar	12
5. 1. behandling den 17. februar 2009	80
6. Retsudvalgets spørgsmål nr. 1-13 og justitsministerens svar	95
7. Retsudvalgets betænkning af 26. marts 2009	130
8. 2. behandling den 21. april 2009	133
9. 3. behandling den 30. april 2009	134
10. Lovforslaget som vedtaget ved 3. behandling	135
11. Justitsministeriets nyhedsbrev nr. 179 af 7. maj 2009	136

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Lovtidende A

2009

Udgivet den 7. maj 2009

6. maj 2009.

Nr. 348.

Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1337 af 3. december 2007, som ændret senest ved § 17 i lov nr. 1336 af 19. december 2008, foretages følgende ændring:

1. I § 62 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Justitsministeren kan iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

§ 3

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Loven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Givet på Christiansborg Slot, den 6. maj 2009

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/ Brian Mikkelsen

Fremsat den 28. januar 2009 af justitsministeren (Brian Mikkelsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1337 af 3. december 2007, som
ændret senest ved § 17 i lov nr. 1336 af 19. de-
cember 2008, foretages følgende ændring:

1. I § 62 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Justitsministeren kan iværksætte en
forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af
peberspray i visse af Kriminalforsorgens institu-
tioner.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

§ 3

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og
Grønland.

Stk. 2. Loven kan ved kongelig anordning sæt-
tes i kraft for Færøerne med de ændringer, som
de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at indsætte en hjemmel i straffuldbyrdelsesloven, der gør det muligt for justitsministeren at iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.

I dag kan magtanvendelse over for indsatte i Kriminalforsorgens institutioner efter straffuldbyrdelsesloven ske ved brug af greb, skjold, stav og tåregas. Magtanvendelse kan bl.a. ske, hvis det er nødvendigt for at afværge truende vold eller overvinde voldsom modstand, f.eks. i forbindelse med slagsmål mellem indsatte, angreb på personalet, eller hvis en indsat barrikaderer sig i sit opholdsrum med selvbeskadigelse for øje.

Den ovennævnte opregning i straffuldbyrdelsesloven af, hvilke magtmidler der kan anvendes i Kriminalforsorgen, antages at være udtømmende, og en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray vil derfor kræve en særlig lovhjemmel. Hvis lovforslaget vedtages, vil justitsministeren iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner. Hensigten hermed er at indhøste erfaringer med brug af peberspray, som allerede anvendes f.eks. af politiet og af den svenske kriminalforsorg (Kriminalvården), og på grundlag heraf vurdere, om peberspray bør indføres som permanent magtmiddel i Kriminalforsorgen.

Der vil i givet fald som led i forsøgsordningen – på samme måde som for de magtmidler, der kan anvendes i dag – blive fastsat nærmere regler om anvendelse af peberspray som magtmiddel over for indsatte, og hvordan dette i givet fald skal ske. Magtanvendelse ved brug af peberspray vil endvidere skulle ske i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse, herunder navnlig proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet.

2. Gældende ret

Efter straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 1, kan en institution under Kriminalforsorgen anvende magt over for en indsat, hvis det er nødvendigt for at afværge truende vold, overvinde voldsom modstand eller for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse. Institutionen kan desuden anvende magt for at hindre undvigelse eller standse undvegne. Endelig kan institutionen anvende magt for at gennemtvinge en påbudt foranstaltning, når øjeblikkelig gennemførelse af denne er nødvendig, og den indsatte afviser eller undlader at følge personalets anvisninger herom.

Magtanvendelse kan ske ved greb, skjold, stav og tåregas, jf. straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 2. Bestemmelsen antages at indeholde en udtømmende opregning af, hvilke magtmidler der kan anvendes over for indsatte i institutioner under Kriminalforsorgen.

Straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 3, indeholder et almindeligt proportionalitetsprincip, hvorefter magtanvendelse ikke må gennemføres, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Magtanvendelse skal endvidere foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, jf. straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 4, og der skal gennemføres lægetilsyn efter magtanvendelse, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst, hos den indsatte i forbindelse med anvendelsen af magt, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 5, fastsætter justitsministeren regler om anvendelse af magt over for indsatte. Reglerne herom findes i bekendtgørelse nr. 382 af 17. maj 2001 om anvendelse af magt over for indsatte i fængsler og arresthuse (magtanvendelsesbekendtgørelsen). Efter magtanvendelsesbekendtgørelsens § 2 må der kun anvendes greb, skjold, stav og tåregas i overensstemmelse med retningslinjer fra Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen. Der er i magtanvendelsesbekendtgørelsen fastsat nærmere regler om anvendelsen af de enkelte magtmidler, f.eks. om hvordan stav må anvendes mod ind-

satte. I medfør af bekendtgørelsens § 4 må stav kun bæres, hvis der konkret foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af stav kan blive nødvendig, og udlevering af stav kan kun ske med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil.

Efter magtanvendelsesbekendtgørelsens § 8 er det institutionens leder eller den, som bemyndiges dertil, som kan træffe afgørelse om anvendelse af magt over for indsatte. Tillader forholdene i det enkelte tilfælde ikke, at man afventer denne beslutning, træffer den tilstedeværende fængselsfunktionær, som er ansvarlig for det pågældende tjenesteområde (f.eks. en afdeling i et arresthus eller fængsel), beslutning om anvendelse af magt. I disse tilfælde skal institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, så hurtigt som muligt underrettes om det passerede, bl.a. med henblik på at vurdere, om beslutningen om magtanvendelse var berettiget.

3. Lovforslagets udformning

3.1. Peberspray er en væske, der består af et peber-ekstrakt, og som ved hjælp af en drivgas sprøjtes mod den, som den koncentrerede stråle rettes imod. Det aktive stof i peberspray er capsaicin (oleoresin capsicum).

Pebersprayen udsender en tynd, komprimeret stråle, som virker i en afstand af op til 6-7 meter. Pebersprayen skal ramme den pågældende i ansigtet/panden for at virke optimalt og forårsager akut øjenkrampe med deraf følgende midlertidig blindhed, som varer i ca. 30-45 minutter, og peberspray er derfor effektivt som middel til pacificering. Virkningen indtræffer øjeblikkeligt, selv hvis den pågældende har lukket øjnene under påvirkningen, fordi pebersprayen vil virke, når vedkommende blinker med øjnene. Foruden akut øjenkrampe giver peberspray svien i huden, irritation af slimhinderne og hoste, og desuden vil den pågældende, der rammes, blive desorienteret og føle ubehag.

Ved anvendelse af peberspray kan der ydes førstehjælp til den ramte ved at skylle ansigtet og øjnene med vand, gerne i et stykke tid, da det lindrer smerterne og skyller peberpartiklerne væk. Desuden kan den pågældende beroliges med, at virkningen forsvinder helt efter ca. 2 timer, men hvis ansigtet og øjnene skylles, forsvinder smerterne efter ca. 45 minutter.

3.2. Der blev i 2006 iværksat en forsøgsordning med anvendelse af peberspray som magtmiddel i visse politikredse. Erfaringerne fra denne forsøgsordning viste, at peberspray er egnet som magtmiddel for politiet, og at peberspray er et værdifuldt supplement til de magtmidler, som politiet allerede råder over. Forsøgs-

ordningen viste, at peberspray i tilspidsede situationer kan overflødiggøre anvendelsen af mere indgribende magtmidler og dermed medvirke til, at der sker færre skader under anholdelser mv. På baggrund af erfaringerne fra forsøgsordningen er peberspray indført som magtmiddel i politiet pr. 1. januar 2008, jf. bekendtgørelse nr. 1430 af 11. december 2007 om ændring af bekendtgørelse om politiets anvendelse af visse magtmidler mv.

Der er ved den nævnte bekendtgørelse fastsat nærmere regler om anvendelse af peberspray i politiet. Efter bekendtgørelsens § 25 a må politiet kun anvende peberspray med henblik på at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på person, at afværge overhængende fare i øvrigt for personers liv eller helbred, at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb på samfundsvigtige institutioner, virksomheder eller anlæg, at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv modstand, eller at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres passiv modstand, såfremt tjenestehandlingens gennemførelse skønnes uopsættelig, og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet.

Før peberspray tages i brug mod en person, skal den pågældende så vidt muligt orienteres om, at politiet har til hensigt at bruge peberspray, hvis ikke politiets påbud efterkommes, og det skal så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet, jf. bekendtgørelsens § 25 b. Desuden skal politiet efter bekendtgørelsens § 25 c så vidt muligt og i fornødent omfang tilbyde at afhjælpe gener, der er forårsaget af, at en person har været udsat for peberspray. Har politiets brug af peberspray mod en person medført gener, der skønnes at kræve lægehjælp, skal den pågældende straks undersøges af en læge. Endelig må der efter bekendtgørelsens § 25 d kun anvendes typer af peberspray, som er godkendt af Rigspolitiet.

3.3. Peberspray har endvidere været anvendt som magtmiddel i den svenske kriminalforsorg siden 2006, og der er fastsat nærmere regler om anvendelsen af peberspray i föreskrifter og almänne råd af 25. januar 2006 om användning av pepparspray (OC-spray) i Kriminalvården.

Efter forskriftens § 2 må peberspray anvendes efter de generelle regler om magtanvendelse (kapitel 24, § 2 i den svenske straffelov (brottsbalken)). Efter disse regler kan magtanvendelse i visse nærmere angivne tilfælde finde sted, hvis dette under hensyn til omstændighederne skønnes forsvarligt for at gennemføre en tjenestehandling mv. Magtanvendelse må dog ikke ske, hvis mindre indgribende midler er tilstrækkelige

(proportionalitetsprincippet), og skal altid ske under hensyntagen til den smerte og det ubehag, som indgrebet indebærer for den, der udsættes for magtanvendelsen (skånsomhedsprincippet).

Desuden er der i forskriften fastsat regler om, at det personale, der skal anvende pebersprayen, skal modtage uddannelse heri, og institutionerne skal fastsætte lokale retningslinjer om, hvilket personale der må anvende peberspray. Efter de svenske regler kan personalet bære peberspray som permanent udstyr. Når pebersprayen har været anvendt, skal der ydes hjælp til den person, der har været udsat for magtanvendelsen. Endvidere skal lederen for den pågældende institution og den centrale sikkerhedsenhed i den svenske kriminalforsorg underrettes om anvendelse af peberspray.

Den svenske kriminalforsorg har oplyst, at man i praksis både har anvendt peberspray i forbindelse med indsattes overfald mod personalet og i forbindelse med indsattes indbyrdes overfald, herunder ved anvendelse af stikvåben. Det er den svenske kriminalforsorgs erfaring, at personalet med anvendelsen af peberspray kan gribe tidligere ind i en potentielt risikofyldt konflikt, så personalets magtanvendelse bliver mindre voldelig. Hertil kommer, at det er den svenske kriminalforsorgs erfaring, at der er en væsentlig præventiv effekt forbundet med anvendelsen af peberspray, idet alene truslen om anvendelse af peberspray i mange tilfælde har været tilstrækkelig til, at den indsatte er afstået fra yderligere voldelig adfærd. Der har ikke i forbindelse med den svenske kriminalforsorgs anvendelse af peberspray været tilfælde med medicinske skadevirkninger hos personer, som har været udsat for peberspray.

3.4. Som nævnt ovenfor anvendes peberspray allerede i dag som magtmiddel bl.a. i politiet og i den svenske kriminalforsorg, og der er både i politiet og hos den svenske kriminalforsorg gode erfaringer med at anvende peberspray. Brug af peberspray kan således medvirke til at begrænse anvendelsen af andre mere indgribende magtmidler, og erfaringerne fra både politiet og den svenske kriminalforsorg viser, at truslen om at anvende peberspray i flere tilfælde har været tilstrækkelig til at hindre yderligere voldelige handlinger mv., således at alene truslen om at anvende peberspray har haft en væsentlig præventiv effekt.

Anvendelsen af magtmidler i Kriminalforsorgens institutioner her i landet er generelt begrænset, bl.a. fordi sikkerheden i vidt omfang baseres på den såkaldte dynamiske sikkerhed, dvs. personalets løbende kontakt med og kendskab til de indsatte, som indebærer, at tilspidsede situationer kan imødegås. I 2007 blev der således i alt anvendt magt i Kriminalforsor-

gens institutioner i 199 tilfælde, hvoraf langt hovedparten (179 tilfælde) angik magtanvendelse ved brug af håndkraft (greb). Der blev alene anvendt stav 7 gange og skjold 13 gange, og der blev slet ikke anvendt tåregås.

I lyset af de gode erfaringer med anvendelse af peberspray som magtmiddel i politiet og i den svenske kriminalforsorg finder Justitsministeriet, at det bør vurderes, om der også i den danske kriminalforsorg bør være mulighed for at anvende peberspray som magtmiddel. Der synes således i praksis at være en præventiv effekt alene ved en trussel om at anvende peberspray. Direktoratet for Kriminalforsorgen har foreslået, at der i første omgang iværksættes en forsøgsordning med peberspray som magtmiddel i visse af Kriminalforsorgens institutioner med henblik på at indhøste praktiske erfaringer, der kan danne grundlag for en stillingtagen til, om peberspray bør indføres som et permanent magtmiddel også i den danske kriminalforsorg.

Som anført i pkt. 2 ovenfor antages straffuldbyrdelsesloven at indeholde en udtømmende opregning af, hvilke magtmidler der kan anvendes i Kriminalforsorgen, og en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray vil derfor kræve en særlig lovhjemmel. Justitsministeriet foreslår på denne baggrund, at der i straffuldbyrdelsesloven indsættes en hjemmel til, at justitsministeren kan iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der således blive iværksat en forsøgsordning med brug af peberspray som magtmiddel i udvalgte institutioner i Kriminalforsorgen. Straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse vil i givet fald finde anvendelse også for brug af peberspray som magtmiddel, herunder at brug af peberspray skal ske i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet, jf. straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 3 og 4. Forsøgsordningen vil blive udformet sådan, at peberspray, herunder trussel om at bruge peberspray, f.eks. vil kunne anvendes i en situation, hvor institutionen ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold mod en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsattes celle.

Der vil endvidere blive fastsat nærmere regler om anvendelsen af peberspray som magtmiddel. Det vil bl.a. blive fastsat, at før peberspray i givet fald tages i brug mod en person, skal den pågældende så vidt muligt orienteres om, at institutionen har til hensigt at bruge peberspray, hvis ikke institutionens påbud efter-

kommes, og det skal så vidt muligt sikres, at vedkommende har mulighed for at efterkomme påbuddet. Institutionen skal endvidere så vidt muligt og i fornødent omfang tilbyde at afhjælpe gener, der er forårsaget af, at en indsat har været udsat for peberspray. Desuden skal der straks gennemføres lægetilsyn efter anvendelse af peberspray, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst hos den indsatte i forbindelse med anvendelsen af peberspray, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, at peberspray kun må bæres, hvis der foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af peberspray kan blive nødvendig, og i givet fald kan udlevering af peberspray kun ske med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil. Dette svarer til, hvad der i dag gælder vedrørende anvendelse af stav, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 4.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at hvis lovforslaget vedtages, vil forsøgsordningen blive iværksat i Statsfængslet i Østjylland, Statsfængslet i Nyborg, Anstalten ved Herstedvester, Københavns Fængsler og i arresthusene i Odense, Køge og Randers i en 1-årig forsøgsperiode. Direktoratet har oplyst, at personalet i de pågældende institutioner i givet fald vil blive undervist i brugen af peberspray forud for, at forsøgsordningen bliver iværksat.

Forsøgsordningen vil i øvrigt blive tilrettelagt sådan, at de pågældende institutioner skal indberette til Direktoratet for Kriminalforsorgen hvert enkelt tilfælde af udlevering af peberspray, tilkendegivelse om, at institutionen har til hensigt at bruge peberspray, og konkret anvendelse af peberspray med henblik på direktoratets evaluering af forsøgsordningen.

Med henblik på at få et tilstrækkeligt grundlag for at kunne vurdere erfaringerne med magtanvendelse ved brug af peberspray i Kriminalforsorgens institutioner bør forsøgsperioden være mindst et år. På grundlag af erfaringerne fra forsøgsordningen vil der i givet fald blive taget stilling til, om peberspray bør indføres som et permanent magtmiddel i Kriminalforsorgen, og der vil i så fald blive fremsat et lovforslag om ændring af straffuldbyrdelsesloven, jf. herved straffuldbyrdelses-

lovens § 62, stk. 2, der angiver de magtmidler, som kan anvendes i Kriminalforsorgen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslag til straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 6), og bemærkningerne hertil.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for borgerne.

7. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder mv.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Kriminalforsorgsforeningen, Dansk Fængselsforbund, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Dansk Socialrådgiverforening, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Dansk Retspolitisk Forening og Kriminalistisk Forening (KRIM).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilag 1 til lovforslaget er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de nugældende regler.

Til § 1

Til nr. 1 (straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 6)

Det foreslås, at der indføres hjemmel til, at justitsministeren kan iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der på grundlag heraf blive gennemført en 1-årig forsøgsordning, hvorefter der som led i magtanvendelse over for indsatte kan anvendes peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner. Hensigten hermed er at indhøste erfaringer med brug af peberspray, som i dag anvendes bl.a. af politiet, og på grundlag heraf vurdere, om peberspray bør indføres som permanent magtmiddel i Kriminalforsorgen.

På samme måde som for de magtmidler, der kan anvendes i dag i Kriminalforsorgen, jf. straffuldbyrdel-

seslovens § 62, stk. 2, vil der i givet fald som led i forsøgsordningen blive fastsat nærmere regler om anvendelse af peberspray som magtmiddel. Peberspray vil endvidere skulle anvendes i overensstemmelse med de almindelige regler om magtanvendelse i straffuldbyrdelsesloven, herunder proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet, jf. straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 3 og 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2009.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Den foreslåede ændring af straffuldbyrdelsesloven kan dog sættes i kraft for Færøerne ved kongelig anordning med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1337 af 3. december 2007, som
ændret senest ved § 17 i lov nr. 1336 af 19. de-
cember 2008, foretages følgende ændringer:

§ 62. Institutionen kan anvende magt over for
en indsat, hvis det er nødvendigt

- 1) for at afværge truende vold, overvinde vold-
som modstand eller for at hindre selvmord
eller anden selvbeskadigelse,
- 2) for at hindre undvigelse eller standse und-
vegne eller
- 3) for at gennemtvinge en påbudt foranstalt-
ning, når øjeblikkelig gennemførelse af den-
ne er nødvendig og den indsatte afviser eller
undlader at følge personalets anvisninger
herom.

Stk. 2. Magtanvendelse kan ske ved greb,
skjold, stav og tåregas.

Stk. 3. Magtanvendelse må ikke gennemføres,
såfremt det efter indgrebets formål og den kræn-
kelse og det ubehag, som indgrebet må antages
at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt ind-
greb.

Stk. 4. Magtanvendelse skal foretages så skån-
somt, som omstændighederne tillader. Der skal
gennemføres lægetilsyn efter magtanvendelse,
hvis der er mistanke om sygdom, herunder om
tilskadekomst, hos den indsatte i forbindelse
med anvendelsen af magt, eller hvis den indsatte
selv anmoder om lægehjælp.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om
anvendelse af magt over for indsatte.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

1. I § 62 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Justitsministeren kan iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

§ 3

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Loven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Skriftlig fremsættelse (28. januar 2009)

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)
(Lovforslag nr. L 104).

Formålet med lovforslaget er at gøre det muligt for justitsministeren at iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.

I dag kan magtanvendelse over for indsatte i Kriminalforsorgens institutioner efter straffuldbyrdelsesloven ske ved brug af greb, skjold, stav og tåregas. Andre magtmidler er ikke tilladt. Magtanvendelse kan bl.a. ske, hvis det er nødvendigt for at afværge truende vold eller overvinde voldsom modstand, f.eks. i forbindelse med slagsmål mellem indsatte, angreb på personalet, eller hvis en indsat barrikaderer sig i sit opholdsrum med selvbeskadigelse for øje.

Her i landet anvendes der sjældent magtmidler i Kriminalforsorgens institutioner, bl.a. fordi sikkerheden i vidt omfang baseres på den såkaldte dynamiske sikkerhed, dvs. personalets løbende kontakt med og kendskab til de indsatte, som indebærer, at tilspidsede situationer kan imødegås.

Peberspray anvendes allerede i dag som magtmiddel i bl.a. politiet og den svenske kriminalforsorg, og der er både i politiet og hos den svenske kriminalforsorg gode erfaringer med at anvende peberspray. Brug af peberspray kan således medvirke til at begrænse anvendelsen af andre mere indgribende magtmidler yderligere, og erfaringerne fra både politiet og den svenske kriminalforsorg viser, at truslen om at anvende peberspray i flere tilfælde har haft en væsentlig

præventiv effekt og været tilstrækkelig til at hindre yderligere voldelige handlinger mv.

I lyset af de nævnte gode erfaringer med anvendelse af peberspray som magtmiddel i politiet og i den svenske kriminalforsorg finder Justitsministeriet, at det bør vurderes, om der også i den danske kriminalforsorg bør være mulighed for at anvende peberspray som magtmiddel. Ved en forsøgsordning med peberspray som magtmiddel i visse af Kriminalforsorgens institutioner kan der indhøstes praktiske erfaringer, som kan danne grundlag for en stillingtagen til, om peberspray bør indføres som et permanent magtmiddel også i den danske kriminalforsorg.

Opregningen i straffuldbyrdelsesloven af, hvilke magtmidler der kan anvendes i Kriminalforsorgen, antages som ovenfor nævnt at være udtømmende, og en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray vil derfor kræve en særlig lovhjemmel. Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive iværksat en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner i en 1-årig forsøgsperiode.

Der vil i givet fald som led i forsøgsordningen – på samme måde som for de magtmidler, der kan anvendes i dag – blive fastsat nærmere regler om anvendelse af peberspray som magtmiddel over for indsatte, og hvordan dette i givet fald skal ske. Endvidere vil straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse i givet fald finde anvendelse også for brug af peberspray som magtmiddel. Det vil bl.a. betyde, at brug af peberspray skal ske i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet. Forsøgsordningen vil blive udformet sådan, at peberspray, herunder trussel om at bruge peberspray, f.eks. vil kunne anvendes i en situation, hvor institutionen ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold mod

AA004694

Schultz Grafisk

en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsatte celle.

Det vil bl.a. blive fastsat, at før peberspray i givet fald tages i brug mod en person, skal den pågældende så vidt muligt orienteres om, at man har til hensigt at bruge peberspray, hvis ikke fængselspersonalets påbud efterkommes. Institutionen skal endvidere så vidt muligt og i fornødent omfang tilbyde at afhjælpe gener, der er forårsaget af, at en indsat har været udsat for peberspray. Desuden skal der straks gennemføres lægetilsyn efter anvendelse af peberspray, hvis det er nødvendigt.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, at peberspray kun må bæres af personalet, hvis der foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af peberspray kan blive nødvendig, og i givet fald kan udlevering af peberspray kun ske med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil. Dette svarer til, hvad der

i dag gælder vedrørende anvendelse af stav. Personalet i de institutioner, som i givet fald bliver omfattet af forsøgsordningen, vil blive undervist i brugen af peberspray, inden forsøgsordningen iværksættes.

Direktoratet for Kriminalforsorgen vil løbende følge erfaringerne med anvendelsen af peberspray med henblik på at kunne evaluere forsøgsordningen. På grundlag af erfaringerne fra forsøgsordningen vil der i givet fald blive taget stilling til, om peberspray bør indføres som et permanent magtmiddel i Kriminalforsorgen, og der vil i så fald blive fremsat et lovforslag om at tilføje peberspray i den udtømmende opregning i straffuldbyrdelsesloven af de magtmidler, som kan anvendes i Kriminalforsorgen.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

29 JAN. 2009

Dato:
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Louise Christophersen
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: LCH40807

Afsendt med
E-Post

Til brug for behandlingen af forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104) vedlægges en kommenteret høringsoversigt og kopi af de modtagne hørings svar vedrørende et udkast til lovforslaget.

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 27. januar 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: JMS40110

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

**forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.
(Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)**

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Foreningen af Fængselsinspektører, Vicefængselsinspektører og Økonomiechefer, Kriminalforsorgsforeningen, Dansk Fængselsforbund, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Dansk Socialrådgiverforening, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af beskikkede advokater, Institut for Meneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Dansk Retspolitisk Forening og Kriminalistisk Forening (KRIM).

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

2. Høringssvarene

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Kriminalforsorgsforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Advokatrådet og Dansk Socialrådgiverforening har ingen bemærkninger til lovudkastet.

Direktoratet for Kriminalforsorgen kan af de grunde, der er anført i bemærkningerne til lovudkastet, støtte forslaget om en forsøgsordning med peberspray som magtmiddel i Kriminalforsorgen. Direktoratet har

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

sendt lovudkastet i høring hos en række af Kriminalforsorgens institutioner, og i lyset af de indkomne høringssvar henviser Direktoratet for Kriminalforsorgen bl.a. til, at peberspray i givet fald skal bruges i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens proportionalitetsprincip og skånsomhedsprincip, og at valget af det enkelte magtmiddel vil ske efter en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Peberspray må efter lovudkastet – ligesom stav – kun bæres, hvis der foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af peberspray kan blive nødvendig, og hvor institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, har givet tilladelse til at bære peberspray. Der vil i givet fald gælde de almindelige regler om tilkald eller tilsyn af læge efter magtanvendelse.

Foreningen af Fængselsinspektører, Vicefængselsinspektører og Økonomichefer har ingen indvendinger imod en forsøgsordning med brug af peberspray. Foreningen har herved lagt vægt på, at forsøgsordningen vil blive iværksat i overensstemmelse med almindelige principper for magtanvendelse, at der vil blive fastsat nærmere regler om anvendelsen af peberspray, at personalet vil blive undervist i brugen af peberspray, samt de positive erfaringer hos politiet og den svenske kriminalforsorg.

Dansk Fængselsforbund har ingen bemærkninger til lovudkastet, da der er tale om en forsøgsordning. Forbundet imødeser resultaterne af evalueringen af forsøgsordningen.

Danske Advokater har ikke bemærkninger til lovudkastet, da der er tale om en forsøgsordning. Danske Advokater lægger vægt på, at i de forventeligt meget få tilfælde, hvor peberspray kan blive anvendt, bør dette alene ske, hvor institutionen ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold mod en indsat og i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens proportionalitets- og skånsomhedsprincip.

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, vil straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse i givet fald finde anvendelse også for brug af peberspray som magtmiddel, herunder at magtanvendelsen ikke må gennemføres, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb (proportionalitetsprincippet), og at magtanvendelsen skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader (skånsomhedsprincippet), jf. straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 3 og 4. Forsøgsordningen vil blive udformet sådan, at peberspray, herunder trussel om at bruge peberspray, f.eks. vil kunne anvendes i en situation, hvor institutionen ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold mod en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsatte celle. Det beror i øvrigt på en konkret

vurdering af den enkelte situation, om og i givet fald hvilke magtmidler der kan anvendes over en indsat.

Landsforeningen af beskikkede advokater kan ikke anbefale forslaget, idet foreningen ikke finder, at der er overbevisende argumenter for at udstyre Kriminalforsorgens ansatte med peberspray. Landsforeningen finder ikke, at der i lovudkastets bemærkninger er redegjort for, hvorfor den svenske kriminalforsorg finder at have gode erfaringer med anvendelsen af peberspray.

Som anført i lovforslagets bemærkninger har den svenske kriminalforsorg oplyst, at det er erfaringen, at personalet med anvendelse af peberspray kan gribe tidligere ind i en potentielt risikofyldt konflikt, så personalets magtanvendelse bliver mindre voldsom. Endvidere er det den svenske kriminalforsorgs erfaring, at der er en væsentlig præventiv effekt forbundet med anvendelsen af peberspray, idet alene truslen om at anvende peberspray i mange tilfælde har været tilstrækkelig til, at den indsatte er afstået fra yderligere voldelig adfærd.

I lyset af de gode erfaringer med anvendelse af peberspray som magtmiddel i politiet og i den svenske kriminalforsorg finder Justitsministeriet, at det bør vurderes, om der også i den danske kriminalforsorg bør være mulighed for at anvende peberspray som magtmiddel. Med lovforslaget lægges der således op til en forsøgsordning med peberspray som magtmiddel i visse af Kriminalforsorgens institutioner. På grundlag af de praktiske erfaringer fra forsøgsordningen vil der i givet fald blive taget stilling til, om peberspray bør indføres som et permanent magtmiddel i Kriminalforsorgen, og der vil i så fald blive fremsat et lovforslag om ændring af straffuldbyrdelsesloven, jf. herved straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 2, der angiver de magtmidler, som kan anvendes i Kriminalforsorgen.

Institut for Menneskerettigheder finder, at der fortsat er uafklarede helbredsmæssige risici knyttet til anvendelsen af peberspray, og at der bør foretages nærmere undersøgelser af bivirkninger ved anvendelsen af peberspray. Anvendelsen af peberspray bør derfor undergives en detaljeret regulering, inden en eventuel forsøgsperiode iværksættes. Brugen af peberspray som magtmiddel bør minimeres under hensyn til de mulige alvorlige skader, som brugen af peberspray kan medføre.

Hvis lovforslaget vedtages, vil straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse som nævnt finde anvendelse for brug af peberspray som magtmiddel, herunder skånsomheds- og proportionalitetsprincippet. Anvendelsen af magtmidler i Kriminalforsorgens institutioner er i øvrigt generelt begrænset, bl.a. fordi sikkerheden i vidt omfang baseres

på personalets løbende kontakt med og kendskab til de indsatte (den "dynamiske sikkerhed"). Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets bemærkninger, vil der, inden forsøgsordningen iværksættes, i givet fald blive fastsat nærmere regler om anvendelsen af peberspray, herunder om hvornår peberspray må bæres af personalet, om anvendelsen af peberspray, og om afhjælpning af gener forårsaget af, at en indsat har været udsat for peberspray.

Som anført i lovforslagets bemærkninger har der ikke i forbindelse med den svenske kriminalforsorgs anvendelse af peberspray været tilfælde med medicinske skadevirkninger hos personer, som har været udsat for peberspray. Rigspolitiet har endvidere oplyst, at man ikke er bekendt med klager over længerevarende skader efter politiets brug af peberspray. Spørgsmålet om eventuelle skader mv. som følge af brugen af peberspray vil i givet fald indgå i Kriminalforsorgens evaluering af forsøgsordningen.

Retspolitisk Forening anfører, at brugen af peberspray i lovforslagets bemærkninger er vurderet som mere skånsom end tåregas, skjold og stav, og at midlet måske kan have sig berettigelse, hvis alene den konkrete trussel om at bruge peberspray kan afværge magtanvendelsen. Foreningen forudsætter, at personalet oplæres i at hjælpe den indsatte, der har været udsat for peberspray, og at der så hurtigt som muligt kan tilkaldes den fornødne lægefaglige assistance. Foreningen finder det hverken tilrådeligt eller forsvarligt at anvende peberspray som alternativ til ren defensiv brug af skjold. Indførelsen af peberspray må ikke føre til en øget anvendelse af magtmidler i Kriminalforsorgen.

Som anført i lovforslagets bemærkninger vil der, hvis lovforslaget vedtages, blive fastsat nærmere regler om, at institutionen så vidt muligt og i fornødent omfang skal tilbyde at afhjælpe gener, der er forårsaget af, at en indsat har været udsat for peberspray. Der skal straks gennemføres lægetilsyn efter anvendelse af peberspray, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst hos den indsatte i forbindelse med anvendelsen af peberspray, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp. Personalet i de pågældende institutioner vil i givet fald blive undervist i brugen af peberspray, inden forsøgsordningen bliver iværksat.

Det beror som nævnt på en konkret vurdering af den enkelte situation, om og i givet fald hvilke magtmidler der kan anvendes over for en indsat, og brugen af peberspray skal i givet fald ske i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse.

3. Lovforslaget

Der er ikke foretaget ændringer i det fremsatte lovforslag i forhold til det udkast, der var i høring.

Akt.nr. 23

Randi Graabek

Fra: Henriette Fagerberg Erichsen [hfe@advokatsamfundet.dk]
Sendt: 15. januar 2009 07:58
Til: Justitsministeriet
Emne: Høringssvar til Justitsministeriet
Vedhæftede filer: Høringssvar til Justitsministeriet - ingen bemærkninger.doc

Hermed fremsendes høringssvar på høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Med venlig hilsen

Henriette Fagerberg Erichsen
Sekretær
Direkte tlf. 33 96 97 28
mailto: hfe@advocom.dk

Advokatsamfundet
Kronprinsessegade 28
1306 København K
Tlf. 33 96 97 98

15 JAN. 2009.

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 730-0789

Advokatrådet

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

jm@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 15. januar 2009
J.NR.: 04-014202-08-1337
REF.: rmm-hfe

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

Ved e-mail af 12. december 2008 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Udkastet har været behandlet i Advokatrådets Strafferetsudvalg. Advokatrådet har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

Akt.nr. 21

Randi Graabek

Fra: Helle Hübertz Krogsøe [hhk@danskeadvokater.dk]
Sendt: 14. januar 2009 09:58
Til: Justitsministeriet
Cc: Frank Jensen; Lars Svenning Andersen; tsh@advokatnet.dk; Lena Quistdorff Jansen
Emne: Danske Advokaters høringssvar vedrørende lovudkast om forsøgsordning ved brug af peberspray)
Vedhæftede filer: Forsøgsordning peberspray.doc

Vedhæftet sendes Danske Advokaters høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af straffuldbydelsesloven (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Med venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
vicedirektør

Mobil tlf. nr. 24 40 20 84

Danske Advokater
Kronprinsessegade 28
1306 København K

www.danskeadvokater.dk

Justitsministeriet
Lovafdelingen

14 JAN. 2009
2009 NR. 730-0789

Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

14. januar 2009

ADVOKATERNES HUS
KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K

TELEFON 70 20 32 12
MAIL@DANSKEADVOKATER.DK
WWW.DANSKEADVOKATER.DK

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

1. Justitsministeriet har den 11. december 2008 (j.nr. 2008-730-0789) sendt et udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) med anmodning om en udtalelse.

Formålet med lovforslaget er indsætte en hjemmel i straffuldbyrdelsesloven til at iværksætte en 1-årig forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.

2. I lovudkastets almindelige bemærkninger er der som begrundelse for forslaget bl.a. henvist til, at der både i politiet og hos den svenske kriminalforsorg er gode erfaringer med at anvende peberspray, herunder at brug af peberspray kan medvirke til at begrænse anvendelsen af andre mere indgribende magtmidler.

I tilknytning hertil bemærkes, at der ikke i lovudkastets bemærkninger er redegjort nærmere for de svenske erfaringer med anvendelse af peberspray i den svenske Kriminalforsorg.

Endvidere er det anført, at hensigten er at indhøste erfaringer med brug af peberspray og på grundlag heraf vurdere, om peberspray bør indføres som permanent magtmiddel i Kriminalforsorgen.

Politiet har siden den 1. januar 2008 haft mulighed for at anvende peberspray som magtmiddel, jf. bekendtgørelse nr. 1430 af 11. december

2007 om ændring af bekendtgørelse om politiets anvendelse af visse magtmidler m.v.

3. Danske Advokater skal bemærke, at magtanvendelse over for indsatte i Kriminalforsorgens institutioner efter de gældende regler i straffuldbyrdelsesloven kan ske ved brug af greb, skjold, stav og tåregas, men derimod ikke skydevåben.

Endvidere bemærkes, at det fremgår af lovudkastets almindelige bemærkninger under pkt. 3.4., at anvendelsen af magtmidler i Kriminalforsorgens institutioner her i landet generelt er begrænset, bl.a. fordi sikkerheden i vidt omfang er baseret på den såkaldte dynamiske sikkerhed – det vil sige personalets løbende kontakt med og kendskab til de indsatte, som indebærer, at tilspidsede situationer kan imødegås.

Det fremgår i tilknytning hertil, at der i 2007 blev anvendt magt i Kriminalforsorgens institutioner i i alt 199 tilfælde, hvoraf langt hovedparten (179 tilfælde) angik magtanvendelse ved brug af greb, og at der alene blev anvendt stav 7 gange og skjold 13 gange. Der har som anført i bemærkningerne slet ikke været anvendt tåregas.

Til sammenligning hermed fremgår det f.eks. af en opgørelse af 17. december 2008 fra Rigspolitiet, at politiet de første 10 måneder af 2008 anvendte peberspray i alt 1.111 gange i landets politikredse.

Danske Advokater skal endvidere bemærke, at brug af peberspray – som anført i lovudkastets almindelige bemærkninger under pkt. 3.1. – foruden akut øjenkrampe med deraf følgende midlertidig blindhed i ca. 30-45 min. giver svien i huden, irritation af slimhinderne og hoste, ligesom den, der rammes, vil blive desorienteret og føle ubehag.

Danske Advokater har efter en samlet vurdering ikke bemærkninger til forslaget om at iværksætte en 1-årig forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i udvalgte institutioner i Kriminalforsorgen. Som anført ovenfor er det hensigten at indhøste erfaringer med brug af peberspray og på grundlag heraf vurdere, om der i givet fald er grundlag for at indføre peberspray som et permanent magtmiddel i Kriminalforsorgen.

Danske Advokater lægger i tilknytning hertil vægt på, at i de forventeligt meget få tilfælde, hvor der i forsøgsperioden vil blive tale om at anvende peberspray, bør det som anført i lovudkastets almindelige bemærkninger alene ske, hvor institutionen ellers ville overveje at anvende tåregas eller

stav og skjold mod en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsattes celle, og i øvrigt i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens proportionalitetsprincip og skånsomhedsprincip.

Danske Advokater vil navnlig i lyset af direktoratets evaluering af forsøgsordningen, jf. lovudkastet pkt. 3.4., tage endeligt stilling til spørgsmålet om magtanvendelse ved brug af peberspray i Kriminalforsorgens institutioner.

Venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
vicedirektør/retschef

Jmt. Mdt.
13 JAN. 2009

Akt.nr. 20

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

2008-01076/07.04.04
12. januar 2009
HB/dl

Vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Justitsministeriets sagsnr.: 2008-730-0789

Justitsministeriet har i brev af den 11. december 2008 anmodet Politiforbundet om en udtalelse vedrørende ovennævnte.

I den anledning kan det oplyses, at Politiforbundet ikke har bemærkninger til lovforslaget.

På forbundets vegne – og med venlig hilsen

Hans Bundesen
Sekretariatsleder

RIGSPOLITIET

Jmt. Mdt.
13 JAN. 2009

POLITI

Akt.nr. 19

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

13 JAN. 2009 hj

J.nr.: 2008-005-222
/ OA

JURIDISK AFDELING

Polititorvet 14
1780 København V

Telefon: 3314 8888

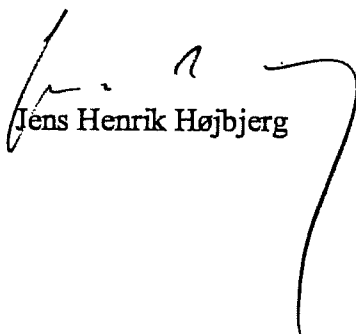
E-mail: rpchc@politi.dk
Web: www.politi.dk

Vedrørende Justitsministeriets sagsnr. 2008-730-0789

Ved brev af 11. december 2008 har Justitsministeriet anmodet Rigspolitiet om en udtalelse vedrørende udkast til lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Rigspolitiet har ikke bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Med venlig hilsen

Jens Henrik Højbjerg

RIGSADVOKATEN

Jmt. Mdt.
13 JAN. 2009

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 7. januar 2009

Akt.nr. 18

JOURNAL NR.
RA-2008-801-0008

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE
SAGSBEHANDLER: CTA

Jmt. Mdt.
13 JAN. 2009

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 12. december 2008 (j.nr. 2008-730-0789) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

I den anledning skal jeg meddele, at rigsadvokaturen ikke har bemærkninger til forslaget.

Jørgen Steen Sørensen

Randi Graabek

8

Fra: Helle Schaumann [hsc@humanrights.dk]

Sendt: 12. januar 2009 11:29

Til: Justitsministeriet

Emne: Jeres j.nr. 2008-730-0789

Akt.nr. 17

Vedhæftede filer: 48, N, Politiets Magtmidler - Peberspray.doc; Peberspray.doc

Institut for Menneskerettigheder sender vedhæftet som fil vores hørings svar vedrørende ovennævnte j.nr.

Med venlig hilsen

Helle Schaumann

THE DANISH INSTITUTE FOR
HUMAN RIGHTS

HELLE SCHAUMANN | LEGAL OFFICER
FRIHEDSRETTIGHEDER OG BORGERDELTAGELSE | FREEDOMS AND CIVIC PARTICIPATION
STRANDGADE 58 | DK-1401 COPENHAGEN K
PHO +45 32 69 88 88 | FAX +45 32 69 88 00
DIRECT +45 32 69 88 69 |
HSC@HUMANRIGHTS.DK | WWW.MENNESKERET.DK

14 JAN. 2009

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2009 NR. 730-0789

Justitsministeriet
Lovafdelingen
E-mailes til jm@jm.dk

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K
TLF. 32 69 88 88
FAX 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATE 12/1-09
JNR
540.30.19789

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

Institut for Menneskerettigheder har med e-mail af 11. december 2008 modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) med anmodning om instituttets bemærkninger. Med lovforslaget foreslås indsat en hjemmel i straffuldbyrdelsesloven, således at justitsministeren kan iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner. Hensigten med lovforslaget er at indhøste erfaringer med brug af peberspray og herefter vurdere, om peberspray bør indføres som permanent magtmiddel i Kriminalforsorgens institutioner. Forsøgsordningen forventes iværksat i udvalgte institutioner i en 1-årig periode. Peberspray er indført som magtmiddel for det danske politi siden 1. januar 2008 efter en forsøgsordning, ligesom bl.a. den svenske kriminalforsorg har anvendt peberspray som magtmiddel siden 2006.

1. Baggrund

Efter straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 1, kan en institution under Kriminalforsorgen anvende magt over for en indsat i nærmere angivne situationer, herunder for at afværge truende vold. Magtanvendelse kan ifølge samme bestemmelses stk. 2 ske ved greb, skjold, stav og tåregas. Magtanvendelsen skal ske ud fra et proportionalitetsprincip, se nærmere samme bestemmelses stk. 3 og ud fra et skånsomhedsprincip, se stk. 4. Endvidere fastsætter magtanvendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 382 af 17. maj 2001) de nærmere regler om anvendelsen af de enkelte magtmidler.

Ifølge bemærkningerne side 6 viser erfaringer, at brugen af peberspray kan medvirke til at begrænse anvendelsen af andre mere indgribende magtmidler, og i visse tilfælde har alene truslen om anvendelse af peberspray været tilstrækkelig til at hindre yderligere voldelige handlinger mv.

Det fremgår videre af lovforslagets bemærkninger, at der som led i forsøgsordningen vil blive fastsat nærmere regler om anvendelsen af peberspray som magtmid-

del over for indsatte, herunder eksempelvis hvornår peberspray må bæres, at der så vidt muligt forudgående skal advares om, at peberspray vil blive brugt, hvis et påbud ikke efterkommes, ligesom gener så vidt muligt og i fornødent omfang skal afhjælpes. Personale vil endvidere modtage undervisning i brugen af peberspray forud for, at forsøgsordningen iværksættes.

2. Vurderingsgrundlag

I forbindelse med indførelsen af brug af peberspray som magtmiddel for politiet afgav instituttet et høringssvar af 29. oktober 2007. Høringssvaret er vedhæftet dette svar til orientering.

Af høringssvaret fremgår bl.a., at Sundhedsstyrelsen dengang konkluderede, at ud fra et sundhedsmæssigt synspunkt var der al mulig grund til at fastholde et forbud mod anvendelse af peberspray uden et meget snævert defineret politiformål. Desuden burde peberspray efter Sundhedsstyrelsens vurdering kun anvendes af særligt uddannet personel efter særlig instruks¹.

3. Instituttets vurdering

Det er instituttets opfattelse, at der fortsat er uafklarede helbredsmæssige risici knyttet til anvendelsen af peberspray, eksempelvis i forhold til personer, som lider af astma, idet anvendelsen af peberspray bl.a. påvirker luftvejene. Anvendelsen af peberspray kan endvidere medføre alvorlige læsioner af hornhinden. Instituttet finder fortsat, at der bør foretages nærmere undersøgelser af bivirkninger ved anvendelsen af peberspray.

På denne baggrund bør anvendelsen af peberspray derfor efter instituttets vurdering undergives en detaljeret regulering af de situationer og omstændigheder, hvorunder peberspray kan anvendes, *inden* en eventuel forsøgsperiode iværksættes. Brugen af peberspray som magtmiddel bør således minimeres under hensyn til de mulige alvorlige personskader, som brugen af peberspray kan medføre. Instituttet har herved noteret sig, at magtanvendelse i Kriminalforsorgens institutioner i 2007 primært vedrørte brug af håndkraft (greb), at stav og skjold næsten ikke anvendtes, og at tåregas ikke blev anvendt. Instituttet kan samtidigt henviser til, at FN's Torturkomite har bifaldet et forbud mod tvangsmidler i form af sprays, som irriterer eller hæmmer åndedrættet, i forbindelse med fangetransporter mv.².

Instituttet finder afslutningsvis anledning til at påpege, at brug af peberspray - ligesom andre magtmidler - kan falde inden for anvendelsesområdet af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3, såfremt magtanvendelsen

---

¹ 2006-07 – Svar på § 20-spørgsmål: Om peberspray. Spm. nr. S 2384. Justitsministeren (Lene Espersen) svar til Hans Kristian Skibby.

² Switzerland, CAT, A/60/44 (2005) 28 at paras. 63-65 (concluding observations) 63.

“The Committee notes the following positive aspects:

(a) The ban, proposed by the draft federal law regulating the use of force by police during deportations and during the transport of detainees ordered by a federal authority, on all restraint methods which restrict breathing as well as on the use of irritant or incapacitating sprays; ...”

har været uforholdsmæssig, ligesom der ved bedømmelsen af anvendelsen af peberspray må lægges særskilt vægt på, at dette magtmiddel er udviklet med henblik på at påføre fysisk smerte i ikke ubetydelig grad.

Der henvises til justitsministeriets j.nr. 2008-730-0789.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør

Notat vedrørende

Ændring af bekendtgørelse om politiets anvendelse af visse magtmidler mv. (indføring af peberspray som nyt magtmiddel)

1. Baggrund

Institut for Menneskerettigheder har med Justitsministeriets brev af 26. september 2007 modtaget Udkast til ændring af bekendtgørelse nr. 978 af 21. september 2004 om politiets anvendelse af visse magtmidler mv. i høring. Udkastet indebærer en ændring, hvorefter peberspray indføres som nyt magtmiddel for ansatte i dansk politi. Anvendelsen af peberspray reguleres efter samme principper som anvendelsen af politiets øvrige magtmidler.

2. Vurderingsgrundlag

Ved vurderingen af udkastet har instituttet alene inddraget den menneskeretlige beskyttelse, således som den er udtrykt i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) artikel 2, artikel 3 og i FN's Konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf artikel 16, stk. 1.

EMRK artikel 2 indeholder beskyttelse af ethvert menneskes ret til livet og har følgende ordlyd:

Stk. 1. Ethvert menneskes ret til livet skal beskyttes ved lov. Ingen må forsætligt berøves livet undtagen ved fuldbyrdelse af en dødsdom, afsagt af en domstol i tilfælde, hvor der ved lov er fastsat dødsstraf for den pågældende forbrydelse.

Stk. 2. Berøvelse af livet betragtes ikke som sket i modstrid med denne artikel, når den er en følge af magtanvendelse, der ikke går ud over det absolut nødvendige:

- a) for at forsvare nogen mod ulovlig vold;
- b) for at iværksætte en lovlig anholdelse eller forhindre flugt fra lovlig frihedsberøvelse;
- c) for lovligt at undertrykke optøjer eller opstand.

Artikel 3 indeholder et absolut forbud mod tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf og har følgende ordlyd:

Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Endvidere indeholder EMRK artikel 8 af retten til respekt for privatlivet, herunder den fysiske, psykiske og moralske integritet og kan i visse tilfælde være en subsidiær bestemmelse i forhold til EMRK artikel 3, såfremt intensitetskravet ikke er anset for opnået i forhold til den primære bestemmelse.

Artikel 16 i FNs Konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf forhindrer handlinger, som indebærer grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, som ikke udgør tortur, når sådanne handlinger er foretaget af en offentligt ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse.

Artikel 16 har følgende ordlyd:

1. Enhver deltagende stat skal på ethvert territorium under sin jurisdiktion påtage sig at forhindre andre handlinger, som indebærer grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, som ikke udgør tortur som defineret i artikel 1, når sådanne handlinger er foretaget af eller på opfordring af en offentligt ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse. I særdeleshed skal de forpligtelser, der er indeholdt i artiklerne 10, 11, 12 og 13 anvendes således, at henvisninger til andre former for grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf træder i stedet for henvisninger til tortur.

3. Instituttets vurdering

3.1 Brugen af ikke-dødelig magtanvendelse

Beskyttelsen af retten til livet omfatter myndighedspersoners magtanvendelse og brug af våben og har betydning i tilfælde, hvor en person afgår ved døden under anholdelse eller frihedsberøvelse. Magtanvendelse, der resulterer i dødsfald, er ikke i strid med artikel 2, såfremt det sker for at varetage et af de i artikel 2 opregnede formål, og det ikke går ud over "det absolut nødvendige".

FNs Komité mod Tortur har i de sidste sammenfattende iagttagelser (Concluding Observations) vedrørende Danmark udtrykt bekymring over antallet af dødsfald, der skyldes politiets brug af skydevåben.¹

---

¹ CAT/C/DNK/CO/5 af 16. maj 2007, Excessive use of force, including killings, by law enforcement officials, punkt 16.

Instituttet finder det i lyset heraf som udgangspunkt positivt, at der med introduktionen af peberspray indføres et nyt ikke-dødeligt middel til magtanvendelse, især – men ikke kun – i de sager hvor politibetjente møder psykisk syge personer bevæbnet med slag- eller stikvåben for enten at forsvare sig, gå til angreb eller gøre skade på sig selv.

Behovet for ikke-dødelige magtanvendelsesmidler understreges aktuelt af en række sager, hvor politiets brug af skydevåben har ført til dødsfald.

3.2. Anvendelse af peberspray

Anvendelsen af peberspray giver anledning til at vurdere, om det menneskeretlige torturforbud medfører begrænsninger i adgangen til at anvende peberspray som led i politiets magtanvendelse.

Torturforbudet er absolut og forbyder tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf, og forbuddet gælder uanset offerets adfærd.

3.2.1. Intensiteten af brugen af peberspray

For at en handling falder ind under anvendelsesområdet af EMRK artikel 3, kræves det at behandlingen overstiger et vist minimum af intensitet. Vurderingen foretages konkret og inddrager sagens omstændigheder.

I forhold til, om politiets anvendelse af peberspray er stridende mod artikel 3, er Instituttet opmærksomt på, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ikke fandt krænkelse i sagen *Oya Ataman mod Tyrkiet*, dom af 25.12.2006, der omhandlede opløsning af en demonstration, hvor demonstranterne blev udsat for peberspray. Dette kan dog efter instituttets opfattelse ikke tages som udtryk for, at anvendelsen af peberspray aldrig vil være i strid med artikel 3. I den pågældende sag blev påstanden afvist, da klager ikke kunne underbygge sin påstand ved hjælp af for eksempel en lægelig undersøgelse af de skadelige virkninger (jf. dommens punkt 26).²

Da præmisserne i dommen angår bevismæssige overvejelser, kan dommen efter instituttets opfattelse ikke understøtte en antagelse om, at anvendelsen af peberspray *per se* ikke opnår det krav om et minimum af intensitet, som en behandling af sagen under artikel 3 kræver.

Ifølge politiets egne oplysninger påføres en person udsat for peberspray fysisk smerte som øjenkrampe, hudsvien, slimhindeirritation og luftvejspåvirkning i form af hoste, hvilket tilsammen giver desorientering og stort ubehag for den ramte.³

² Dommen er kort omtalt i Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere, 2. Udgave side 182 og 191. Særligt kunne henvisningen på side 182 læses som om minimumstærsklen ikke er nået ved anvendelsen af peberspray.

³ Kilde: Politiforbundet: <http://www.politiforbund.dk/show.php?sec=1&area=4&show=908>)

Sundhedsstyrelsen har til Folketinget oplyst, at det aktive indholdsstof i peberspray, *capsaicin*, virker ved, at det giver en stærk og umiddelbar irritation af slimhinderne. Sundhedsstyrelsen har endvidere oplyst, at der i USA har været en del dødsfald efter anvendelse af peberspray, men at man dog kun i et enkelt tilfælde, hvor den afdøde var astmatiker, anså det for rimeligt sikkert, at dødsårsagen var peberspray. Derudover fremgår det af Sundhedsstyrelsens udtalelse, at der findes rapporter om, at anvendelsen af peberspray kan medføre alvorlige læsioner af hornhinden. Sundhedsstyrelsen konkluderer, at der ud fra et sundhedsmæssigt synspunkt er al mulig grund til at fastholde et forbud mod anvendelse af peberspray uden et meget snævert defineret politiformål. Desuden bør peberspray efter Sundhedsstyrelsens vurdering kun anvendes af særligt uddannet personel efter særlig instruks.⁴

I lyset af disse oplysninger er det instituttets opfattelse, at anvendelsen af peberspray som udgangspunkt må anses at opfylde kravet om et minimum af intensitet i det menneskeretlige torturforbud, og efterlyser nærmere undersøgelser af bivirkningerne ved anvendelsen af peberspray.

3.2.2. Proportionalitetskravet ved magtanvendelse

Ved vurdering af, om myndigheders behandling af personer er i strid med artikel 3, skal der foregå en vurdering af, hvorvidt magtanvendelsen har været forholdsmæssig, samt de samlede omstændigheder ved episoden.

En vurdering af, om fysisk magtanvendelse har været absolut nødvendig skal vurderes i lyset af politiets handlinger eller undladelser. Der kan således opstå en situation, der udvikler sig alvorligt, hvor myndighederne kan ifalde ansvar, da der burde være grebet ind tidligere. Ligeledes kan myndighedernes adfærd i visse tilfælde fremprovokere modstand, og magtanvendelse kan derfor ikke i alle henseender retfærdiggøres.

Instituttet er således af den opfattelse, at politiets brug af peberspray falder inden for torturforbudets anvendelsesområde, såfremt magtanvendelsen har været uforholdsmæssig, set i lyset af de samlede omstændigheder ved episoden.

I forbindelse med indførelse af peberspray som magtanvendelsesmiddel bemærker instituttet, at anvendelsen af peberspray i en række specifikke situationer giver anledning til at overveje, om andre og mindre indgribende midler kan anvendes.

Generelt må der i lyset af de ikke ubetydelige helbredsmæssige farer, som en person, der udsættes for peberspray, risikerer, og som Sundhedsstyrelsen anfører, redegøres for, hvorvidt det er muligt på anden vis at pacificere et farligt individ, uden at denne påføres unødigt smerte.

---

⁴ 2006-07 – Svar på § 20-spørgsmål: Om peberspray. Spm. nr. S 2384. Justitsministeren (Lene Espersen) svar til Hans Kristian Skibby.

I de tilfælde, hvor formålet med anvendelse af peberspray primært er midlertidigt at fratage en person synssansen for lettere at pacificere denne, er det ligeledes nødvendigt at opliste mulige alternative midler.

Hvis peberspray anvendes på berusede personer eller personer under indflydelse af stoffer eller medikamenter, er der derudover grund til at overveje, om brugen af peberspray kan udløse andre og mere alvorlige bivirkninger end de skitserede, og om magtanvendelsen af den grund må anses for uforholdsmæssig.

Instituttet anbefaler derfor, at der foretages identifikation af magtmidler, der må anses som egnede alternativer til anvendelse af peberspray for dermed at sikre, at et mindre frem for et mere indgribende magtmiddel altid anvendes.

Instituttet bemærker endvidere, at FNs Tortur Komité har haft lejlighed til at vurdere anvendelsen af alternative magtmidler til dødelige våben i dens sammenfattende i agttagelser, for så vidt angår USAs brug af *electrochock devices*. Denne form for magtmiddel er anvendt som alternativ til våben, men har i en række tilfælde resulteret i dødsfald. Komitéen udtaler sin alvorlige bekymring i forhold til opfyldelse af forpligtelsen i artikel 16 og anbefaler, at staten overvejer brugen af dette magtmiddel, og at der udarbejdes snævre retningslinjer for brugen, så magtmidlet kun anvendes, hvor dødelige våben ellers ville være blevet anvendt. Det anbefales ligeledes at undlade anvendelsen af *elektrochok devices* imod personer, der allerede er i politiets varetægt.⁵

Såfremt det antages, at brugen og følgerne af "electroshock devices" og peberspray er sammenlignelige, må det efter instituttets vurdering være i bedre overensstemmelse med Torturkomitéens anbefalinger udelukkende at anvende peberspray i de tilfælde, hvor der ellers ville være blevet anvendt tjenestepistol, samt at præcisere forbuddet i forhold til anvendelse af peberspray på personer, der allerede er i politiets varetægt.

Instituttet finder endelig anledning til at bemærke, at der kan bestå en særlig risiko for, at peberspray misbruges i modstrid med torturforbudet på grund af den relativt lette anvendelse af dette magtmiddel. Der er således set eksempler fra udlandet på, at allerede pacificerede arrestanter er blevet udsat for anvendelsen af peberspray eller lignende magtmidler. Magtanvendelsen vil i sådanne tilfælde ikke være forholdsmæssig og vil derfor efter instituttets opfattelse kunne anses som en krænkelse af torturforbudet. For at undgå sådanne krænkelse anbefaler instituttet, at der udarbejdes detaljerede retningslinjer for brugen af peberspray, der specifikt tager højde for denne risiko for misbrug.

---

⁵ CAT/C/USA/CO/2 af 25. juli 2006 punkt 35.

4. Ligebehandlingsmæssige konsekvenser

Forslaget ses ikke at have ligebehandlingsmæssige konsekvenser.

5. anbefalinger

Det anbefales, at der udarbejdes detaljerede retningslinjer for brugen af peberspray, der specifikt tager højde for risiko for misbrug, som kan føre til en krænkelse af artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og artikel 16 i FNs Konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Særligt om de enkelte bestemmelser har instituttet følgende kommentar til i højere grad at tilgodese kravet om proportionalitet:

I forhold til udkastets § 25 a) nr. 5, der er formuleret således: "at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres aktiv modstand,..” anbefales det, at der tilføjes "*og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet*".

Nogle af de hensyn, der kan gøres gældende i forhold til anvendelsen af peberspray, er sammenfaldende med dem, der anvendes i forbindelse med anvendelse af gas som magtmiddel. Fx i forbindelse med anvendelse i lukkede rum, i større forsamlings og ved anvendelse, hvor forbipasserende vil kunne blive ramt. Instituttet anbefaler derfor, at det overvejes, om en bestemmelse svarende til § 23 (anvendelse af gas) i Bekendtgørelsen om politiets anvendelse af visse magtmidler mv., bringes i anvendelse i forhold til brugen af peberspray med de ændringer, som skønnes nødvendige.

Ordlyden af bekendtgørelsens § 23 er:

“Ved vurderingen af om og i givet fald hvordan gas skal anvendes, skal politiet tage hensyn til omfanget af eventuelle gener, som for udenforstående vil være forbundet med at anvende gas. Ved denne vurdering skal det bl.a. indgå, om den påtænkte anvendelse af gas vil skulle finde sted i et tættere bebygget område eller nær daginstitutioner, skoler, plejehjem eller lignende. Der skal endvidere ved vurderingen tages hensyn til, hvordan vejr- og vindforholdene vil påvirke anvendelsen af gas.”

6. Sammenfatning

Det er instituttets opfattelse, at introduktionen af et ikke-dødeligt magtmiddel som udgangspunkt er positivt, såfremt det vil resultere i et fald i antallet af dødsfald foranlediget af politiets brug af skydevåben.

Der er fortsat uafklarede betydelige helbredsmæssige risici knyttet til anvendelsen af peberspray, særligt i forhold til påvirkede/berusede personer og særligt set i

lyset af, at anvendelsen af peberspray påvirker luftvejene, samt at anvendelsen af peberspray kan medføre alvorlige læsioner af hornhinden.

I lyset heraf, er det instituttets opfattelse, at anvendelsen af peberspray som udgangspunkt må anses at opfylde kravet om et minimum af intensitet i det menneskeretlige torturforbud, og efterlyser nærmere undersøgelser af bivirkningerne ved anvendelsen af peberspray.

Instituttet er af den opfattelse, at politiets brug af peberspray falder inden for artikel 3s anvendelsesområde, såfremt magtanvendelsen har været uforholdsmæssig, set i lyset af de samlede omstændigheder ved episoden, især da dette magtmiddel er udviklet med henblik på at påføre fysisk smerte i ikke ubetydelig grad.

Instituttet anbefaler derfor, at der foretages identifikation af magtmidler, der må anses som egnede alternativer til anvendelse af peberspray for dermed at sikre, at et mindre frem for et mere indgribende magtmiddel altid anvendes.

Det er efter instituttets vurdering bedre i overensstemmelse med FNs Komité mod Torturs anbefalinger udelukkende at anvende peberspray i de tilfælde, hvor der ellers ville være anvendt tjenestepistol, samt at præcisere forbuddet mod anvendelse af peberspray på personer, som allerede er i politiets varetægt.

For i højere grad at tilgodese proportionalitetshensyn anbefaler instituttet, at der til § 25 a) nr. 5 tilføjes "og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet".

Det anbefales, at en bestemmelse svarende til den nuværende § 23 i Bekendtgørelsen (anvendelse af gas) også indføres, med de ændringer der skønnes nødvendige, for så vidt angår anvendelsen af peberspray.

Akt.nr. / 6

Randi Graabek

Fra: Henrik Egelund Nielsen [hen@socialrdg.dk]
Sendt: 12. januar 2009 11:37
Til: Justitsministeriet
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)
Vedhæftede filer: RAJ40807.doc; LCH40770.doc; RAJ40806.doc

Dansk Socialrådgiverforening skal takke for tilsendelse af lovforslaget om forsøgsordning med brug af peberspray ved magtanvendelse i kriminalforsorgen.
Vi har ikke nogen kommentarer til lovforslaget.

Mvh

Henrik Egelund Nielsen
Socialpolitisk koordinator

Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19A
1003 København K.
70 10 10 99 (hovednummer)
33 38 61 70 (direkte)
40 18 25 17 (mobil)

www.socialrdg.dk

Fra: Justitsministeriet [mailto:jm@jm.dk]
Sendt: 12. december 2008 11:14
Til: \$Direktoratet for Kriminalforsorgen; Lone Støwer (301sp); kake@domstol.dk; er@homannlaw.dk; krim@krim.dk; politi@politi.dk; LASNI@domstol.dk; ds; bjorn.elmquist@advokathca.dk; Anne Marie Heckscher (205amh); rigsadvokaten@ankl.dk; kff@kff.dk; dp@politiforbund.dk; dff@danskfaengselsforbund.dk; samfund@advocom.dk; gat@ankl.dk; center@humanrights.dk; post@retssikkerheds-fonden.dk
Cc: EOURStrafferetskontoret (951s18)
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

JUSTITSMINISTERIET

Randi Graabek
kontorfuldmægtig

Tlf.: 7226 8778
Mail: raj@jm.dk

Slotsholmsgade 10
1216 København K
7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Lovafdelingen

T 4 JAN. 2009

2008 NR. 730-0789

Akt.nr. 15

Randi Graabek

Fra: Karen Laursen [KAL@domstolsstyrelsen.dk]
Sendt: 12. januar 2009 11:50
Til: Justitsministeriet
Cc: René Agut Frydshou
Emne: Udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Forsøgordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)
Vedhæftede filer: peberspray.pdf

Att.: Justitsministeriet, Jens Røn

Hermed fremsendes Domstolsstyrelsen svar i ovennævnte.

Med venlig hilsen
René A. Frydshou
Fuldmægtig
Direkte + 45 33 92 95 82
raf@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K.
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55
www.domstol.dk

14 JAN. 2009

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 730-0789

Domstolsstyrelsen

Målet til jm@jm.dk

St. Kongensgade 1 - 3
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

RAF10872/Sagsbeh. RAF
J.nr. 4101-2008-70.2
Vedr. 2008-730-0789
dir.tlf. 33929582
mail_raf@domstolsstyrelsen.dk

12. januar 2009

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

Domstolsstyrelsen har den 12. december 2008 modtaget Justitsministeriets anmodning om at komme med eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

Vi har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

René Frydshou

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

Jmt. Mdt.
12 JAN. 2009

FORMAND:
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@STAGETORN.DK

Akt.nr/4

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 11, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ER@HOMANNLAW.DK

Amagertorv 11
9. januar 2009
ER/bn
Direkte tlf: 33 36 70 44

Vedr.: Sagsnr. 2008-730-0789. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Justitsministeriet har med mail af 11. december 2008 anmodet om Landsforeningens bemærkninger til ovennævnte.

Materialet har været forelagt bestyrelsen ved bestyrelsesmøde den 15. december 2008. Bestyrelsen kan ikke anbefale det foreslåede.

Bestyrelsen bemærker i denne forbindelse, at politiet fik tilladelse til at anvende peberspray i bestræbelserne på at undgå de dødsfald, der kan indtræde, når man anvender politiets håndvåben af svær kaliber i selvforsvar. Peberspray, hvis anvendelse ikke er ganske ufarlig, idet det kan påvirke øjnene og åndedrætsorganerne (dette må gælde så meget des mere, hvis det sprøjtes ud i afgrænsede lokaliteter), synes iflg. en nylig offentliggjort statistik fra politiet anvendt i 10 % af tilfældene - ikke for at forebygge truende overgreb, men for at overvinde passiv modstand.

Kriminalforsorgen er ikke udstyret med skydevåben og bør heller ikke udstyres hermed. Kriminalforsorgen har derimod mulighed for at anvende tåregas, hvilket i praksis ikke anvendes, jfr. bemærkningerne side 7. Efter bestyrelsens opfattelse er der ikke overbevisende argumenter for at eskalere trusselsniveauet over for de indsatte ved, at Kriminalforsorgens ansatte udstyres med peberspray. Der er ikke i bemærkningerne nærmere redegjort for, hvorfor den svenske Kriminalforsorg finder at have så gode erfaringer med dette magtmiddels anvendelse.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

13 JAN. 2009

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 730 0789

andi Graabek

---

fra: BjarneChristensen@VestreLandsret.dk
sendt: 9. januar 2009 12:20
til: Justitsministeriet
emne: Høringssvar til Lovafdelingen

vedhæftede filer: 55S002.DOC

55S002.DOC (37
KB)

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen
advokat

BjarneChristensen@Vestrelandsret.dk

Vestre Landsret
Rådbrødre Kirkestræde 3,
800 Viborg
Tlf. + 45 86 86 62 62
www.vestrelandsret.dk

<<55S002.DOC>>

12 JAN. 2009

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 730-0789

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-55-08
Den 09/01-2009

Justitsministeriet har ved brev af 11. december 2008 (sagsnr. 2008-730-0789) anmodet om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Jeg skal i den anledning udtale, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Akt.nr. 12

andi Graabek

---

fra: Janne Bohn-Willeberg (208jw)
sendt: 12. januar 2009 09:36
til: Justitsministeriet
emne: Vedr.Lovafdelingen, Strafferetskontorets sagsnr 2008-730-0789.Høring over forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray

vedhæftede filer: Foreningen af fængselsinspektører m.v.-Høringssvar pebberspray.doc

til Justitsministeriet,
Lovafdelingen, Strafferetskontoret.

Hermed sendes som vedhæftet fil en udtalelse fra Foreningen af Fængselsinspektører m.v., jfr Ministeriets
høringsskrivelse af 11.dec.2008 om udkast til forslag om lov
om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.
Med venlig hilsen
anne Bohn-Willeberg

Foreningen af
fængselsinspektø...

12 JAN. 2009

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 730-0789-

**FORENINGEN AF FÆNGSELSINSPEKTØRER,
VICEFÆNGSELSINSPEKTØRER OG ØKONOMICHEFER.**

Horserød, den 11.januar 2009

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10,
1216 København K

Vedr. sags-nr 2008-730-0789. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Justitsministeriet har ved skrivelse af 11.12.08 anmodet Foreningen om en udtalelse om en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray.

Efter en gennemgang af lovforslaget og de dertil knyttede bemærkninger har Foreningen ingen indvendinger imod, at der iværksættes en forsøgsordning med brug af peberspray.

Man har herved lagt vægt på

at forsøgsordningen vil blive iværksat i overensstemmelse med almindelige principper for magtanvendelse, herunder principper om proportionalitet og skånsomhed,

at der vil blive fastsat nærmere regler for anvendelsen, herunder at sprayen kun bæres i særlige risikosituationer og kun udleveres med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil

at der vil blive iværksat fornøden undervisning af personalet og

at der er positive erfaringer fra hhv. politiet og den svenske kriminalforsorg.

Med venlig hilsen

Janne Bohn-Willeberg
vicefængselsinspektør

Københavns Byret

Jmt. modt.

- 9 JAN. 2009

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2008.63

Akt.nr. 11

Dato 11. januar 2009

Ved e-mail af 11. december 2008 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende udkast til Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at forslaget ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til J. nr. 2208-730-0789.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

12 JAN. 2009

Justitsministeriet
Lovafdelingen 46-

2008 NR 730-0789

Randi Graabek

Fra: Emil M. Jelstrup [emjelstrup@hotmail.com]
Sendt: 7. januar 2009 23:50
Til: Justitsministeriet
Emne: Høringssvar fra Retspolitisk Forening vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Deres sagsnr. 2008-730-0789)

Akt.nr. 10

Vedhæftede filer: hoeringssvar_peberspray.doc

hoeringssvar_peber
spray.doc (3...

Til Justitsministeriet

Jeg skal hermed på vegne af Retspolitisk Forening vedlagt fremsende foreningens høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray), Deres sagsnummer 2008-730-0789.

Med venlig hilsen

Emil M. Jelstrupsekretær for Retspolitisk Forening

Få Windows Live Hotmail to go med Samsung i200!
www.microsoft.dk/hotmail

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

fra Retspolitisk Forening

vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

Justitsministeriets sagsnummer 2008-730-0789

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at brug af peberspray i Kriminalforsorgens institutioner skal ske i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet. Det vil sige, at brugen af peberspray skal stå i rimeligt forhold til formålet, og at andre og mere skånsomme midler skal forsøges først.

I bemærkningerne er angivet: "Forsøgsordningen vil blive udformet sådan, at peberspray, herunder trussel om at bruge peberspray, f.eks. vil kunne anvendes i en situation, hvor institutionen ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold mod en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsattes celle."

Brugen af (eller trussel om brugen af) peberspray er således vurderet som mere skånsom end tåregas, skjold og stav. Hvis det er rigtigt, at alene den konkrete fremsatte trussel kan afværge en magtanvendelse, kan midlet måske have sin berettigelse.

Det skal for god orden skyld bemærkes, at brugen af peberspray i visse tilfælde kan foranledige akutte helbredsmæssige skader navnlig på åndedrætsorganer og særligt overfor personer, der har kroniske luftvejslidelser. Det forudsættes derfor, at personalet oplæres i brug af de fornødne førstehjælpsindsatser, samt at der, så hurtigt det er muligt i påkommende tilfælde, kan tilkaldes den fornødne lægefaglige assistance.

Det forekommer imidlertid på den baggrund hverken tilrådeligt eller forsvarligt at operere med peberspray som alternativ til brugen af skjold, der jo i sagens natur må anses som et rent defensivt tiltag.

Endelig bør det overordnet gælde, at inddragelse af peberspray i rækken af indgrebsmidler ikke må føre til en forøgelse af den samlede anvendelse af magtmidler.

En forsøgsperiode på 1 år vurderes som rimelig.

København, d. 7. januar 2009

Med venlig hilsen

Bjørn Elmquist
formand

Linda Kjær Minke
medlem af bestyrelsen

KRIMINALFORSORGSFORENINGEN

Tilsluttet FTF og Statstjenestemændenes Centralorganisation II

Jmt. modt.

- 7 JAN. 2009

KFF Postboks 5

2650 Hvidovre

Kff@Kff.dk

www.Kriminalforsorgsforeningen.dk

Akt.nr. 9

KFF, den 6. jan. 2009.

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Vedr.: Høringen over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

Kriminalforsorgsforeningen har ingen bemærkninger til det fremsatte lovforslag.

Med venlig hilsen

John Hatting

Justitsministeriet
Lovafdelingen

- 7 JAN. 2009

2008 NR. 730-0789

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Jmt. modt.

- 5 JAN. 2009

Akt.nr. 8

Den 22. december 2008

Høring om forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) Sagsnr. 2008-730-0789

Landsklubben har modtaget nævnte forslag til høring – selvom vi ikke står på listen over myndigheder og organisationer m.v., der høres om forslaget.

Vi har ingen bemærkninger til forslaget om forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray.

De venligste hilsner
HK Landsklubben Danmarks Domstole

Kate Kengen
Kate Kengen

Østre Landsret
Præsidenten

Jmt. Mdt.
- 5 JAN. 2009

Den 23 DEC. 2008
J.nr. 40A-ØL-60-08

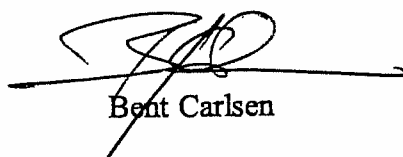
Justitsministeriets
Lovafdeling
Slotholmsgade 10
1216 København K

Akt.nr. 7

Justitsministeriet har ved brev af 11. december 2008 (sagsnr. 2008-730-0789) anmodet om at modtage eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Jeg skal i den anledning udtale, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Anne Berg Jensen

DANSK FÆNGSELSFORBUND

Hovedkontoret
Ramsingsvej 28 A, st. th,
2500 Valby
Telefon 72 55 99 76 – Telefax 72 55 99 90
Email: dff@danskfaengselsforbund.dk

Jmt. Mdt.
19 DEC. 2008

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

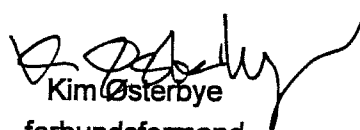
København den 18. december 2008
Journal nr.: 19.02

Akt.nr. 5

**Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.
(Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)**

Dansk Fængselsforbund har umiddelbart ikke bemærkninger til lovforslaget, idet der er tale om en forsøgsordning. Forbundet imødeser imidlertid resultaterne af den evaluering der skal finde sted i forbindelse med forsøgsordningen.

Med venlig hilsen

Kim Østeroye
forbundsformand

22 DEC. 2008

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 730-0789

Den 14. januar 2009

SNA+bilag

Direktoratet for Kriminalforsorgen, Juridisk kontors resolution Til Strafferetskontoret:

Direktoratet har den 12. december 2008 modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray). Direktoratet har videresendt lovforslaget til høring i kriminalforsorgens fængsler og arresthusene og har i den anledning modtaget svar fra: Statsfængslet i Vridsløselille, Statsfængslet i Jyderup, Statsfængslet Østjylland, Statsfængslet Møgelkær, Statsfængslet på Søbysøgård, Statsfængslet i Ringe, Kriminalforsorgens Uddannelsescenter, Statsfængslet på krgaskovhede, Statsfængslet ved Sdr. Omme, arrestinspektøren for Midt- og Nordjylland, arrestinspektøren for Syd- og Sdr.Jylland og Fyn, arrestinspektøren for Sjælland m.v., Statsfængslet i Nyborg og Anstalten ved Herstedvester. Høringssvarene er vedlagt i kopi.

Direktoratet kan oplyse, at man af de grunde, der er anført i bemærkningerne til lovforslaget, kan støtte dette. Direktoratet skal i øvrigt knytte følgende bemærkninger til høringssvarene:

Direktoratets bemærkninger til høringssvarene er anført med fed.

Statsfængslet i Vridsløselille har oplyst, at fængslet støtter lovforslaget, idet fængslet har hæftet sig ved den gode effekt pebersprayen har haft i Sverige. Statsfængslet finder det i øvrigt fornuftigt, at pebersprayen kun bæres, hvis der foreligger en særlig risikosituation.

Statsfængslet i Jyderup kan ligeledes tilslutte sig lovforslaget. Statsfængslet har i den forbindelse blandt andet anført, at sikkerheden i fængslerne fortsat i vid udstrækning skal baseres på den dynamiske sikkerhed.

Statsfængslet Østjylland har anført, at man finder forslaget hensigtsmæssigt. Statsfængslet foreslår, at der jævnlige foretages evalueringer af

- om peberspray er egnet til at indgå som teknisk magtmiddel i sammenhæng med stav og gas,
- om pebersprayen passer ind i de arbejdsmetoder, kriminalforsorgen benytter,
- om der i de pågældende institutioner i forsøgsperioden har været en nedgang i anvendelse af andre tekniske magtmidler,
- om der kan konstateres færre fysiske skader på personalet og indsatte i forbindelse med magtanvendelser i de pågældende institutioner i forsøgsperioden.

I forbindelse med spørgsmålet om evaluering har fængslet tilkendegivet, at en forsøgsperiode på 1 år formentlig vil være for kort til at give et billede af anvendeligheden af peberspray, idet tåregas kun sjældent anvendes.

Statsfængslet mener desuden, at det bør afklares, hvor på "magtbarometret" pebersprayen bør

Endelig har statsfængslet anført, at peberspray kun bør anvendes ved aktive voldelige og truende handlinger fra en indsats side, og ikke som magtmiddel i situationer, hvor en indsat blot passivt nægter at efterkomme en anvisning fra personalet.

For så vidt angår spørgsmålet om kriterier for anvendelsen henvises der til lovforslagets punkt 3.4., hvorefter brugen af peberspray som for de øvrige magtmidlers vedkommende skal ske i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet. Valget af det enkelte magtmiddel, vil som det generelt er gældende for anvendelse af magt efter straffuldbyrdelseslovens § 62, ske efter en konkret hensigtsmæssighedsvurdering i det enkelte tilfælde. Som anført i forarbejderne skal den pågældende indsatte så vidt muligt orienteres om, at pebersprayeren vil blive taget i brug, hvis ikke institutionens påbud efterkommes, og det skal så vidt muligt sikres, at den pågældende har mulighed for at efterkomme påbuddet.

Forslagene om punkter der skal indgå i evalueringen af forsøgsordningen, vil indgå i kriminalforsorgens kommende overvejelser i forbindelse med fastlæggelse af forsøgsordningen.

Statsfængslet i Ringe har ønsket en afklaring af, om personalet må bære peberspray under nattjeneste, og om reglerne for tilkald af læge, herunder om fængslet skal køre den indsatte på skadestuen, hvis lægen på trods af den indsatte anmodning om lægetilsyn nægter at tilse den indsatte.

Det fremgår af lovforslagets punkt 3.4., at peberspray kun må bæres, hvis der foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af peberspray kan blive nødvendig, og at peberspray kun kan ske med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil. Dette svarer til reglerne for anvendelse af stav. Om peberspray må bæres under nattjeneste vil således afhænge af en konkret vurdering af, om nattjeneste i en bestemt institution generelt udgør en særlig risikosituation. Spørgsmålet vil i øvrigt blive overvejet nærmere i forbindelse med evalueringen af forsøgsordningen.

Reglerne om tilkald og tilsyn af læge, når peberspray har været anvendt, følger de almindelige regler herfor i forbindelse med magtanvendelse, d.v.s. at der straks skal gennemføres lægetilsyn efter anvendelse af peberspray, hvis der er mistanke om sygdom eller tilskadekomst, eller hvis den indsatte beder om det. Anvendelse af peberspray skønnes ikke generelt at give anledning til problemer med lægetilsyn. Såfremt sådanne problemer alligevel måtte opstå, må disse drøftes og løses konkret.

Kriminalforsorgens Uddannelsescenter finder det meget vigtigt, at peberspray kun må bæres, hvis der foreligger en særlig risikosituation, og finder det ligeledes vigtigt, at den nødvendige undervisning i brugen af peberspray finder sted.

Statsfængslet ved Sdr. Omme tilslutter sig lovforslaget og har i den forbindelse lagt vægt på, at erfaringerne fra Sverige tilsyneladende viser, at truslen om peberspray virker præventivt i forhold til truslen om anvendelse af andre magtmidler, og at den totale mængde af magtanvendelse således mindskes.

Arrestinspektøren for Midt- og Nordjylland kan anbefale forsøgsordningen, idet peberspray må anses for et effektivt passiveringsmiddel med en forholdsvis begrænset skadevirkning.

Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn har tilsluttet sig lovforslaget, dog med den bemærkning, at peberspray bør være en del af fængselsfunktionærernes personlige udrustning, som bæres under tjenesten.

Som det er anført ovenfor, fremgår det af lovforslagets punkt 3.4., at peberspray kun må bæres, hvis der foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af peberspray kan blive nødvendig, og at peberspray kun kan ske med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil.

Statsfængslet i Nyborg kan tilslutte sig lovforslaget.

Statsfængslet Renbæk finder, at peberspray vil være et godt alternativ til de nuværende magtmidler.

[Lone Bendtsen (1011be)

Fra: Eva Worm (302ewo)
Sendt: 29. december 2008 13:36
Til: \$Juridisk kontor (101jur)
Emne: Vedrørende høring om peberspray

Vedhæftede filer: juridisk kontor.doc

Vedlagt fremsendes Statsfængslet i Vridsløselilles svar på høringen. Svaret fremsendes alene pr. mail.

Mvh og godt nytår,

Eva Worm

juridisk kontor.doc
(38 KB)

Indg. i D.f.K, JUR

30 DEC 2008

Journal nr. 08-1315-83

aut. 7 (SMA).

KRIMINALFORSORGEN
Statsfængslet i Vridsløselille
Inspektionen

Postbox 31 2620 Albertslund
Tlf. 72 55 62 00 Fax 72 55 64 85

Direktoratet for Kriminalforsorgen.
Att: Juridisk kontor

29. december 2008

Vedrørende høring om forslag til lov om ændring af straffuldbyrdelsesloven m.v. (forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

Statsfængslet har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Vi har navnlig hæftet os ved den gode effekt pebersprayen har haft i Sverige, hvor alene truslen om anvendelse har minimeret antallet af magtanvendelser.

Det bemærkes, at vi finder, at det er meget fornuftigt, at peberspray kun kan/skal bæres, hvis der foreligger en særlig risikosituation, og at det er institutionens leder eller den der bemyndiges dertil, som træffer afgørelsen.

Set i lyset af de relativt få magtanvendelser Statsfængslet i Vridsløselille har haft i 2008 finder vi, at det er fornuftigt, at vi ikke er med i den 1 årige forsøgsordning.

Med venlig hilsen

Eva Worm,
vicefængselsinspektør

[Lone Bendtsen (101lbe)

Fra: \$Statsfængslet i Jyderup (201jyd)
Sendt: 23. december 2008 14:18
Til: \$Juridisk kontor (101jur)
Cc: Michael Kolbe (201mkn)
Emne: Vedr. forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray

Vedhæftede filer: 38-2.doc

Se vedhæftet fil. Der henvises til j.nr. 08-1315-83.

Med venlig hilsen

Janne Dalskov Jørgensen
Kontorfuldmægtig
Statsfængslet i Jyderup
Tlf. 72 55 22 11

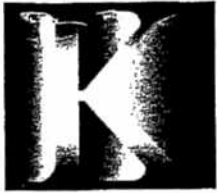
38-2.doc (79 KB)

Indg. i D.f.K. JUR

19. DEK. 2008

Journal nr. 08-1315-83

alt. 6 (SNA).

STATSFÆNGSLET I JYDERUP

Søbæksparken 136 • DK-4450 Jyderup

Fax: 72 55 22 21 • Tel: 72 55 22 00 • Direkte indvalg: 72 55 + lokal nr. 2210

E-post: Statsfaengslet.Jyderup@Kriminalforsorgen.dk • EAN-nr.: 5798000126169

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Strandgade 100

1401 København K

Att. Juridisk Kontor

Den 23. december 2008

Journ.nr. 38-2/08 BL/dj

Vedrørende forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray

Under henvisning til Juridisk Kontors høringskrivelse af 16. december 2008 om indførelse af en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i fængsler og arresthuse (j.nr. 08-1315-83) skal jeg oplyse, at Statsfængslet i Jyderup kan tilslutte sig, at der gennemføres en forsøgsordning ud fra de principper (proportionalitets- og skånsomhedsprincippet), som er beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget.

Statsfængslet har herved navnlig lagt vægt på, at brugen af peberspray efter indhentede erfaringer hos politi og svensk kriminalforsorg har medvirket til at begrænse anvendelsen af andre og mere indgribende magtmidler samt på, at alene truslen om at anvende peberspray i flere tilfælde har haft en væsentlig præventiv effekt.

Statsfængslet er endvidere enig i, at sikkerheden i fængslerne fortsat i vid udstrækning skal baseres på den dynamiske sikkerhed.

Med venlig hilsen

Troels Bloch

Lone Bendtsen (101lbe)

Fra: Michael Schrøder (306msc)
Sendt: 22. december 2008 14:44
Til: \$Juridisk kontor (101jur)
Cc: \$Statsfængslet Østjylland (306soj)
Emne: VS: ##ÆÆVS: Anmodning om udtalelse vedr. forsøgsordning med brug af peberspray

Prioritet: Høj

Vedhæftede filer: Mulighed for magtanvendelse ved brug af peberspray i Kriminalforsorgen.doc; Peberspray - høring inst..doc; RAJ40807.doc; LCH40770.doc; RAJ40806.doc

Til DFK/JUR

Tilbagesendes til DFK under henvisning til vedhæftede udtalelse fra sikkerhedsafdelingsleder Lars Richardy, hvortil man med nedenstående bemærkninger kan henholde sig.

Fængslet finder det væsentligt, at man i forbindelse med en eventuel iværksættelse af en forsøgsordning på forhånd definerer i hvilke situationer, peberspray tænkes anvendt.

Der bør i denne forbindelse tages stilling til, om peberspray skal bæres permanent af personalet, eller om det - i lighed med, hvad der gælder stav - kun bæres efter en konkret vurdering og beslutning.

Peberspray bør efter fængslets opfattelse kun anvendes ved aktive voldelige eller truende handlinger fra en indsats side, og ikke som magtmiddel i situationer, hvor en indsat blot passivt nægter at efterkomme en anvisning fra personalet.

For så vidt peberspray måtte tænkes anvendt i stedet for CS-gas skal man gøre opmærksom på, at en prøveperiode på 1 år formentlig vil være for kort til at give et billede af anvendeligheden af peberspray, da CS-gas kun sjældent anvendes.

Med venlig hilsen
Michael Schrøder
Vicefængselsinspektør
Statsfængslet Østjylland

Mulighed for
magtanvendelse ve..

Fra: \$Juridisk kontor (101jur)
Sendt: 16. december 2008 13:40
Til: #000dfk-Institutionspostkasser, Anstalter; Henrik Boe Pedersen (583hpe); Jens Tolstrup (582jet); Jette Severinsen (581jse)
Cc: William Rentzmann (101wir); Annette Esdorf (101ane); Ole Hansen (Vicedirektør); \$Klientkontoret (101kk); \$Straffuldbyrdseskantoret (101sfk); \$Sikkerhedsenheden (101sik); \$Kriminalforsorgens Uddannelsescenter (102kuc); Susanne Norman Andersen (101sna)
Emne: Anmodning om udtalelse vedr. forsøgsordning med brug af peberspray

Indg i D.f.K, JUR

23. DEC. 2008

Journal nr.: 08 - 1315 - 881 - alt. 4 (SNA)

Mulighed for magtanvendelse ved brug af peberspray i Kriminalforsorgen.

Sikkerhedsafdelingen kan anbefale, at pebersprayeren indføres på prøve som et nyt magtmiddel i Kriminalforsorgen.

Sikkerhedsafdelingen anser peberspray som værende et positivt tiltag i udviklingen af nye mulige anvendelige magtmidler. Specielt med hensyn til pacificering af indsatte, der har udvist voldelig adfærd og samtidig ikke er modtagelig overfor Cs gas, vil forsøget med peberspray være interessant.

Jævnlige evalueringer der bør foretages:

- At afdække om peberspray er egnet til at indgå som teknisk magtmiddel i sammenhæng med stav og gas.
- At afdække om pebersprayeren passer ind i de arbejdsmetoder Kriminalforsorgen benytter.
- At måle om der i de pågældende institutioner i forsøgsperioden har været en nedgang i anvendelse af andre tekniske magtmidler.
- At afdække om der kan konstateres færre fysiske skader på personalet og indsatte i forbindelse med magtanvendelser i de pågældende institutioner i forsøgsperioden.
- Hvor på "magtbarometeret" skal pebersprayeren ligge?
- Hvilke kriterier i magtbarometeret vælges pebersprayeren ud fra?

Det er vigtigt, at der i forsøgsperioden foretages jævnlige evalueringer af pebersprayeren som magtmiddel, således at undervisningen og vedligeholdelsesuddannelsen kan tilpasses herefter.

Med venlig hilsen
Lars Richardy
Sikkerhedsafdelingsleder

Lone Bendtsen (101lbe)

Fra: Hans Henrik Brøndsted (204hhb)
Sendt: 23. december 2008 11:56
Til: \$Juridisk kontor (101jur)
Cc: Harry Bengtsen (204hbe)
Emne: SV: Anmodning om udtalelse vedr. forsøgsordning med brug af peberspray

Til Juridisk kontor

Al den stund at ordningen tager sigte på en forsøgsperiode i Statsfængslerne i Østjylland og Nyborg, Anstalten ved Herstedvester, Københavns Fængsler og arresthusene i Odense, Køge og Randers, har vi ikke herfra bemærkninger.

Med venlig hilsen

Brøndsted

Fra: Carl Johan Bjørnsholm (204cjb) **På vegne af \$Statsfængslet Møgelkær (204mgl)**
Sendt: 16. december 2008 13:43
Til: Hans Henrik Brøndsted (204hhb); Harry Bengtsen (204hbe)
Emne: VS: Anmodning om udtalelse vedr. forsøgsordning med brug af peberspray

---

Fra: \$Juridisk kontor (101jur)
Sendt: 16. december 2008 13:40
Til: #000dfk-Institutionspostkasser, Anstalter; Henrik Boe Pedersen (583hpe); Jens Tolstrup (582jet); Jette Severinsen (581jse)
Cc: William Rentzmann (101wir); Annette Esdorf (101ane); Ole Hansen (Vicedirektør); \$Klientkontoret (101kk); \$Straffuldbyrdelseskontoret (101sfk); \$Sikkerhedsenheden (101sik); \$Kriminalforsorgens Uddannelsescenter (102kuc); Susanne Norman Andersen (101sna)
Emne: Anmodning om udtalelse vedr. forsøgsordning med brug af peberspray

Til Kriminalforsorgens fængsler og arrestinspektørerne.

Se venligst vedhæftede skrivelser.

Med venlig hilsen
Juridisk kontor

<<Fil: Peberspray - høring inst..doc >> <<Fil: RAJ40807.doc >> <<Fil: LCH40770.doc >> <<Fil: RAJ40806.doc >>

Indg. i D.f.K, JUR

23 DEC 2008

Journal nr. 08-1315-83

alt. 5 (SNA).

Lone Bendtsen (101lbe)

Fra: \$Statsfængslet på Søbysøgård (207sby)
Sendt: 30. december 2008 10:30
Til: \$Juridisk kontor (101jur)
Emne: ☐☐☐☐Forsøgsordning - peberspray

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Grøn

Vedhæftede filer: brev omkring forsøgsordning ved brug af peberspray.doc

Til Direktoratet for Kriminalforsorgen,
Juridisk afdeling.

Med venlig hilsen

Allan Sigl,
Personale- og sikkerhedskonsulent,
Statsfængslet på Søbysøgård.

brev omkring
forsøgsordning ve...

indg. i D.f.K, JUR

30. DEC. 2008

Journal nr: 08-1315-83

alt. 8 (SNA).

KRIMINALFORSORGEN
Statsfængslet på Søbysøgård
Postboks 45, Nørre Søby, 5792 Årslev
Tlf.: 72553700 - Indvalg: 72553770
Telefax 72553710

30-12-2008

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Juridisk kontor
Strandgade 100
1401 København K

Vedr.: Høring omkring forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray.

Statsfængslet på Søbysøgård har gennemgået forslaget vedrørende forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray, statsfængslet finder ikke grundlag til betænkelighed ved forslaget.

Med venlig hilsen

Allan Sigl
Personale og sikkerhedskonsulent

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
1401 København K
Juridisk Kontor

30. december 2009

**Udtalelse fra Statsfængslet i Ringe vedr. forsøgsordning med magtanvendelse
ved brug af peberspray.**

Ingen bemærkninger i forbindelse med fremsendte udkast til Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (§ 1,2 og 3).

Bemærkninger til lovforslag.

Der er i magtanvendescirkulæret fastsat nærmere regler om anvendelsen af de enkelte magtmidler. I medfør af bekendtgørelsens § 4 må stav kun bæres, hvis der konkret foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af stav kan blive nødvendig, og udlevering af stav kan kun ske med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil. Under lovforslagets udformning er bemærket, at peberspray eksempelvis vil kunne anvendes i en situation, hvor institutionen ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold.

Fængslet er bekendt med, at man på en enkelt af de institutioner der er valgt som forsøgssted med brug af peberspray, har bemyndigelse til at bære stav under nattjeneste. Der skal derfor foreslå overvejet en konkretisering af, om peberspray kan medtages på nattjeneste proportionelt som med en stav; og i forlængelse heraf, om der i indberetningen under punktet: "Antal tilfælde af udlevering" skal være mulighed for, at foretage afkrydsning for "udlevering i.f.m. nattjeneste".

Der skal gennemføres lægetilsyn efter magtanvendelse (peberspray), hvis der er mistanke om sygdom, herunder tilskadekomst, hos den indsatte i forbindelse med anvendelse af magt, eller hvis den indsatte selv anmoder herom. I det tilfælde, hvor den indsatte anmoder om lægetilsyn, er lægen da forpligtet til at komme, når der er tale om henvendelse på grund af anvendelse af peberspray? Som oplyst vil peberspray medføre en midlertidig blindhed, der varer i ca. 30-45 min., og hvis ansigtet og øjnene skylles, forsvinder smerterne efter ca. 45 min. Virkningen forsvinder helt efter ca. 2 timer. Med denne viden stilles der spørgsmål ved, om en læge vil komme med henblik på at tilse den indsatte. I forlængelse heraf skal det således beskrives, om fængslet forventes/er forpligtiget til, at køre den indsatte på skadestuen, hvis lægen nægter/udebliver.

Magtanvendelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, jf. straffuldbyrdslovens § 62; stk. 4. Det vurderes at peberspray vil være et positivt supplement til de allerede eksisterende magtmidler, og vil i tilspidsede konfliktsituationer medvirke til, at passificering af en indsat vil kunne ske med lempeligere anvendelse af magt (greb). Til at underbygge denne påstand henvises til erfaringen med anvendelse af skum (afprøvet i forbindelse med case for instruktører i konflikthåndtering), hvor den midlertidige blindhed afvæbner den indsatte, og der kan indsættes fastholdelsesgreb med væsentlig mindre risiko for personalet og den indsatte.

Indg. i D.f.K. JUR

Jan Rosenlund
Personale- og sikkerhedskonsulent

31 JAN 2010

Journal nr. 08-1315-83, ~~alt~~ 6-9 (SVA).

Vibeke Greve (101vig)

Fra: Jakob Schiøler (101jak)
Sendt: 5. januar 2009 17:04
Til: Susanne Norman Andersen (101sna); \$Juridisk kontor (101jur)
Emne: VS: Forsøgsordning med peberspray

Fra: Finn Bolander (102fbo)
Sendt: 5. januar 2009 13:54
Til: Jakob Schiøler (101jak)
Emne: Forsøgsordning med peberspray

Hej Jakob.

Efter drøftelse med underviserne i konfliktløsning er vi enige om, at brug af peberspray som magtmiddel er en god ide, hvis det anvendes i overensstemmelse med den positive ånd i principprogrammet.

Vi finder ligeledes lovforslagets § 62 i bilag 1 er tydelig i sin formulering og tager højde for de enkelte situationer der kan opstå på tjenestestederne.

Specielt finder vi det meget vigtigt, at peberspray kun må bæres hvis der foreligger en særlig risikosituation og ikke en daglig udrustning i bæltet på den enkelte fængselsbetjent, samt at den nødvendige undervisning i brug af peberspray finder sted.

Venlig hilsen

Finn Bolander
Kriminalforsorgens Uddannelsescenter

Indg. i D.f.K, JUR

07 JAN. 2009

Journal nr. 08-1315-83

akt. 10 (SNA).

Vibeke Greve (101vig)

Fra: Jan Birger Højrup (210jbh)
Sendt: 5. januar 2009 16:38
Til: #101dfk-Juridisk Kontor
Emne: Udtagelse vedr. forsøgsordning med brug af peberspray.

Statsfængslet har ingen indvendinger omkring forslaget til en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray som beskrevet.

Med venlig hilsen

J. B. Højrup
Personale- og sikkerhedskonsulent
Statsfængslet på Kragsskovhede
Sindalvej 81
9981 Jerup
Tlf.: 72552905
Fax: 72553090
E-mail: JanBirger.Hojrup@kriminalforsorgen.dk

Indg. i D.f.K, JUR

07 JAN. 2009

Journal nr. 08-1315-83
ult. 11 (SMA).

KRIMINAL FORSORGEN

STATSFÆNGSLET VED SDR. OMME

Holdgårdsvej 142, 7260 Sdr. Omme

☎ 72 55 35 00 - Telefax 72 55 35 04

statsfaengslet.sdr-omme@kriminalforsorgen.dk

direkte ☎ 72 55 + lokalnummer

7260 Sdr. Omme, den 5. januar 2009

journal nr. 08-1315-83

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Strandgade 100

1401 København K

Att. JUR

I anledning af høring af 16. december 2008 om ændring af straffuldbyrddelsesloven (forsøgsordning med brug af peberspray) kan det oplyses, at Statsfængslet ved Sdr. Omme ikke har bemærkninger til det foreslåede.

Fængslet lægger i den forbindelse vægt på, at erfaringerne fra Sverige tilsyneladende viser, at truslen om anvendelse af peberspray virker præventivt i forhold til truslen om anvendelse af andre magtmidler, og at den totale mængde af magtanvendelse således mindskes.

Fængslet er ligeledes af den opfattelse, at den foreslåede forsøgsordning er hensigtsmæssig, ligesom de skitserede nærmere regler for anvendelse af peberspray er fornuftige, herunder især at det er op til institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil at træffe beslutning om, at peberspray kan udleveres, hvis der foreligger en særlig risikosituation.

Med venlig hilsen

Anne Marie Heckscher

Fængselsinspektør

indg. i D.f.K, JUR

07 JAN. 2009

Journal nr. 08-1315-83

akt. 12 (SMA)

Vibeke Greve (101vig)

Fra: Jette Severinsen (581jse)
Sendt: 4. januar 2009 22:37
Til: \$Juridisk kontor (101jur)
Emne: J.nr. 08-1315-83

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Grøn

Vedr. j.nr. 08-1315-83 – udtalelse om forslag til lov om ændring af straffuldbyrdelsesloven m.v. – forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray.

Peberspray som magtmiddel må anses – med de erfaringer der er indhøstet senest hos politiet – som værende et effektivt præventivt magtmiddel. På denne baggrund og med de bemærkninger, der er anført, der skal iagttages forud for brugen af dette magtmiddel, er det min opfattelse, at peberspray må anses som et effektivt passiveringsmiddel også i fængsels-/arrestregi med en forholdsvis begrænset skadesvirkning, hvorfor jeg skal anbefale en forsøgsordning på et år som anført af Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Med venlig hilsen

Jette Vadskeer Severinsen
Arrestinspektør for
Midt- og Nordjylland

Jette.Severinsen@kriminalforsorgen.dk
+45 7255 9045

indg. i D.f.K. JUR

07 JAN 2009

Journal nr. 08 - 1315 - 83

akt. 13 (SMA)

Vibeke Greve (101vig)

Fra: Jette Severinsen (581jse)
Sendt: 4. januar 2009 22:37
Til: \$Juridisk kontor (101jur)
Emne: J.nr. 08-1315-83

Vedr. j.nr. 08-1315-83 – udtalelse om forslag til lov om ændring af straffuldbyrdelsesloven m.v. – forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray.

Peberspray som magtmiddel må anses – med de erfaringer der er indhøstet senest hos politiet – som værende et effektivt præventivt magtmiddel. På denne baggrund og med de bemærkninger, der er anført, der skal iagttages forud for brugen af dette magtmiddel, er det min opfattelse, at peberspray må anses som et effektivt passiveringsmiddel også i fængsels-/arrestregi med en forholdsvis begrænset skadesvirkning, hvorfor jeg skal anbefale en forsøgsordning på et år som anført af Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Med venlig hilsen

Jette Vadskær Severinsen
Arrestinspektør for
Midt- og Nordjylland

Jette.Severinsen@kriminalforsorgen.dk
+45 7255 9045

Arrestinspektøren for Syd- og Sdr. Jylland og Fyn
Vindingevej 36, 5800 Nyborg
Telefon 7255 9020
Telefax
Arrestinspektoren.SonderjyllandogFyn@kriminalforsorgen.dk

Jour.nr.
5800 Nyborg, den 6. januar 2009

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Juridisk Kontor
Strandgade 100
1401 København K

Sendes alene via e-mail til juridisk kontors institutionspostkasse.

Vedrørende forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray, j.nr. 08-1315-83

Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Juridisk Kontor har ved skrivelse af 16. december 2008 anmodet om en udtalelse i forhold til forslag til lov om ændring af straffuldbyrdsloven m.v. (forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at forsøgsordningen i givet fald vil blive iværksat i henhold til straffuldbyrdslovens almindelige regler om magtanvendelse, herunder at brug af peberspray skal ske i overensstemmelse med principperne om proportionalitet og skånsomhed. Desuden fremgår det af bemærkningerne, at der vil blive fastsat nærmere regler om anvendelse af peberspray som magtmiddel, herunder at den pågældende indsatte så vidt muligt orienteres om, at man har til hensigt at bruge peberspray mod den pågældende, hvis ikke institutionens påbud efterkommes. Forsøgsordningen vil tillige blive udformet sådan, at peberspray - herunder trussel om at bruge peberspray - f.eks. vil kunne anvendes i situationer, hvor man ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold mod en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsatte celle.

Det fremgår også af bemærkningerne, at der vil blive fastsat regler om, at peberspray kun må bæres, hvis der foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af peberspray kan blive nødvendig, og at udlevering af peberspray i givet fald kun kan ske med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil. Endvidere fremgår det, at personalet i givet fald vil blive undervist i brugen af peberspray forud for, at forsøgsordningen iværksættes.

Endelig fremgår det af bemærkningerne, at der både hos dansk politi og i den svenske kriminalforsorg er gode erfaringer med anvendelse af peberspray som magtmiddel.

Efter en gennemgang af lovforslaget med bemærkninger, og efter drøftelse med arrestforvarer Frits Christensen, skal jeg herved meddele, at jeg kan tilslutte sig, at straffuldbyrdsloven ændres således, at Justitsministeren kan iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.

Arresthuset i Odense vil gerne medvirke under forsøget.

Indg. i D.f.K. JUR

6. JAN 2009

Lone Bendtsen (101lbe)

Fra: Henrik Boe Pedersen (583hpe)
Sendt: 7. januar 2009 11:16
Til: \$Juridisk kontor (101jur)
Emne: VS: Anmodning om udtalelse vedr. forsøgsordning med brug af peberspray

Vedhæftede filer: Peberspray - høring inst..doc; RAJ40807.doc; LCH40770.doc; RAJ40806.doc

Til Juridisk Kontor

Under henvisning til nedenstående høring kan jeg oplyse, at jeg ikke har nogen bemærkninger. Arresthuset i Køge deltager gerne i forsøget.

Mvh. Henrik Boe Pedersen

Fra: \$Juridisk kontor (101jur)
Sendt: 16. december 2008 13:40
Til: #000dfk-Institutionspostkasser, Anstalter; Henrik Boe Pedersen (583hpe); Jens Tolstrup (582jet); Jette Severinsen (581jse)
Cc: William Rentzmann (101wir); Annette Esdorf (101ane); Ole Hansen (Vicedirektør); \$Klientkontoret (101kk); \$Straffuldbyrddelseskontoret (101sfk); \$Sikkerhedsenheden (101sik); \$Kriminalforsorgens Uddannelsescenter (102kuc); Susanne Norman Andersen (101sna)
Emne: Anmodning om udtalelse vedr. forsøgsordning med brug af peberspray

Til Kriminalforsorgens fængsler og arrestinspektørerne.

Se venligst vedhæftede skrivelser.

Med venlig hilsen
Juridisk kontor

Peberspray - høring RAJ40807.doc (69 KB) LCH40770.doc (123 KB) RAJ40806.doc (68 KB) inst..doc ...

Indg. i D.t.K. JUR

07 JAN. 2009

Journal nr 08-1315-83

ult. 15 (SNA).

CRIMINALFORSORGEN
TATSFÆNGSLET I NYBORG
Vindingevej 36, 5800 Nyborg
TELEFON 7255 2600
TELEFAX 7255 2896
statsfaengslet.Nyborg@kriminalforsorgen.dk

Jour.nr.
5800 Nyborg, den 6. januar 2009

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Juridisk Kontor
Strandgade 100
1401 København K

Sendes alene via e-mail til juridisk kontors institutionspostkasse.

Vedrørende forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray, j.nr. 08-1315-83

Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Juridisk Kontor har ved skrivelse af 16. december 2008 anmodet Statsfængslet i Nyborg om en udtalelse i forhold til forslag til lov om ændring af straffuldbyrdelsesloven m.v. (forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at forsøgsordningen i givet fald vil blive iværksat i henhold til straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse, herunder at brug af peberspray skal ske i overensstemmelse med principperne om proportionalitet og skånsomhed. Desuden fremgår det af bemærkningerne, at der vil blive fastsat nærmere regler om anvendelse af peberspray som magtmiddel, herunder at den pågældende indsatte så vidt muligt orienteres om, at man har til hensigt at bruge peberspray mod den pågældende, hvis ikke institutionens påbud efterkommes. Forsøgsordningen vil tillige blive udformet sådan, at peberspray - herunder trussel om at bruge peberspray - f.eks. vil kunne anvendes i situationer, hvor man ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold mod en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsatte celle.

Det fremgår også af bemærkningerne, at der vil blive fastsat regler om, at peberspray kun må bæres, hvis der foreligger en særlig risikosituation, hvor anvendelse af peberspray kan blive nødvendig, og at udlevering af peberspray i givet fald kun kan ske med tilladelse fra institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil. Endvidere fremgår det, at personalet i givet fald vil blive undervist i brugen af peberspray forud for, at forsøgsordningen iværksættes.

Endelig fremgår det af bemærkningerne, at der både hos dansk politi og i den svenske kriminalforsorg er gode erfaringer med anvendelse af peberspray som magtmiddel.

Efter en gennemgang af lovforslaget med bemærkninger, der er drøftet på ledermøde dags dato, skal jeg herved meddele, at Statsfængslet kan tilslutte sig, at straffuldbyrdelsesloven ændres således, at Justitsministeren kan iværksætte en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens institutioner.

Indg. i D.f.K, JUR

17 JAN 2009

Nyborg d. 05/01 2009

Vedr. høring om forsøgsordning med brug af Peberspray i udvalgte institutioner under Kriminalforsorgen.

En forsøgsordning med brug af peberspray i særlige situationer, ses som positiv af personalet på Statsfængslet i Nyborg.

Historisk set har der været episoder hvor behovet for et præcist magtmiddel der kunne bruges fra afstand, været til stede.

Situationer der i dag løses ved brug af Tåregas, rammer ofte "uskyldige" indsatte. Det vil sige indsatte som intet har med den aktuelle problemstilling at gøre, kan opleve at blive udsat for Tåregas.

Kan dette begrænses ved brug af et magtmiddel der retter sit virke meget specifikt mod én indsat, vil dette absolut være at foretrække. Det vil også lette hverdagen for det personale der efterfølgende skal gøre tjeneste i blandt disse indsatte.

Potentialet til at kunne begrænse brugen af fysisk magt må også tages i betragtning. Brug af fysisk magt er meget voldsomt, for både indsatte og personale, og forbundet med fare for at begge grupper kommer til skade.

Dog vil brugen af et sådant middel kræve en grundig uddannelse af personale der kommer i berøring hermed, for at undgå utilsigtede skadevirkninger.

Videre mener jeg at Peberspray bør bæres efter samme forordninger som øvrige magtmidler. Altså at magtmidler bæres efter konkret vurdering af institutionens leder, eller den han bemyndiger hertil.

Med venlig hilsen
Lokalafdelingen i Nyborg/Dansk Fængselsforbund
Bo Sørensen

Susanne Norman Andersen (101sna)

Fra: Finn Heiselberg (101fhe)
Sendt: 8. januar 2009 12:39
Til: Susanne Norman Andersen (101sna)
Emne: VS: Høringssvar vedr. peberspray

TO

Fra: Per Myrthue (301pmy)
Sendt: 8. januar 2009 11:57
Til: Finn Heiselberg (101fhe)
Cc: Hanne Høegh Rasmussen (301hhr)
Emne: Høringssvar vedr. peberspray

Hej Finn

Vedr. høring om anvendelse af peberspray.

Anstalten ved Herstedvester har ikke bemærkninger til forslag til lov om ændring af straffuldbyrdelsesloven (forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Med venlig hilsen

Per Myrthue.
Sikkerhedschef
Anstalten ved Herstedvester.

[Lone Bendtsen (101lbe)

Fra: Susanne Norman Andersen (101sna)
Sendt: 8. januar 2009 13:26
Til: Lone Bendtsen (101lbe)
Emne: VS: Høringssvar vedr. peberspray

Kære Lone

Til Journalisering.

Kh Susanne

Fra: Finn Heiselberg (101fhe)
Sendt: 8. januar 2009 12:39
Til: Susanne Norman Andersen (101sna)
Emne: VS: Høringssvar vedr. peberspray

TO

Fra: Per Myrthue (301pmy)
Sendt: 8. januar 2009 11:57
Til: Finn Heiselberg (101fhe)
Cc: Hanne Høegh Rasmussen (301hhr)
Emne: Høringssvar vedr. peberspray

Hej Finn

Vedr. høring om anvendelse af peberspray.

Anstalten ved Herstedvester har ikke bemærkninger til forslag til lov om ændring af straffuldbyrdelsesloven (forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Med venlig hilsen

Per Myrthue.
Sikkerhedschef
Anstalten ved Herstedvester.

indg. i D.I.K. JUR

08 JAN 2009

Journal nr. 08-1315-83

aut. 17 (SNA).

KRIMINALFORSORGEN
STATSFÆNGSLET RENBÆK

TELEFON 72 55 31 00

TELEFAX 72 55 32 00

e-mail: Statsfaengslet.Renbaek@Kriminalforsorgen.dk

6780 Skærbæk, den 8. januar 2009

jour. nr.

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Juridisk Kontor

I henhold til skrivelse af 16. december 2008 – j.nr. 08-1315-83 – henvises til medsendte notat af 2. januar 2009 fra personale- og sikkerhedskonsulent Steen Christensen.

Man skal ikke udtale sig imod lovforslaget.

Med venlig hilsen
P.i.v.

F. Riggelsen
F. Riggelsen
fuldmægtig

Indg. i D.f.K, JUR

09 JAN 2009

Journal nr. 08 - 1315 - 83

aut. 18 (SNA).

KRIMINALFORSORGEN
STATSFÆNGSLET RENBÆK

TELEFON 72 55 31 00

TELEFAX 72 55 32 00

e-mail: Statsfaengslet.Renbaek@Kriminalforsorgen.dk

6780 Skærbæk, den 2. januar 2009

jour. nr.

Notat.

Møde med formanden for Dansk Fængselsforbund Lokalafdeling.

Vedr. Peberspray.

Peberspray vil være et godt alternativ til nuværende magtmidler, man må forvente at pebersprayen vil kunne forhindre skader på såvel indsatte som ansatte.

Ovenstående skal dog ses i det forhold at Statsfængslet kun har 3 – 5 magtanvendelser om året.

Steen Christensen

Personale og sikkerhedskonsulent

1. udgave (med forbehold for fejl og udeladelser)

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Af justitsministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsættelse 28.01.2009).

Forhandling

Kl. 13:24

Første næstformand (Svend Auken):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Karsten Nonbo.

Kl. 13:24

(Ordfører)

Karsten Nonbo (V):

Det forslag, vi behandler nu, er et forslag om på forsøgsbasis at give Kriminalforsorgen ret til at anvende peberspray som magtmiddel.

Peberspray er jo blevet indført som magtmiddel i politiet, og nogle vil sige, at når man lægger et nyt magtmiddel ind, så giver man mere magt. Jeg vil vende den om og sige, at anvendelsen af peberspray blev det lagt ind for egentlig at have et magtmiddel, der er mildere end dem, man har i forvejen. Det er sådan, at Kriminalforsorgen som magtmiddel må bruge greb - og det skal ikke forstås, som at det er sådan en, man skovler med, for det er et håndgreb - skjold, stav og tåregas, og peberspray må jo betragtes som i hvert fald at være mildere at bruge end stav eller tåregas. Peberspray har jo også den tilsigtede fordel, at man kan rette den enkeltvis mod den person, det drejer sig om, hvorimod det ved anvendelse af tåregas også vil være de medindsatte, der vil lide under det.

Fra Venstres side støtter vi den her forsøgsordning med, at Kriminalforsorgen får lov til at anvende peberspray, så vi indstiller, at lovforslaget vedtages.

Kl. 13:25

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Karen Hækkerup.

Kl. 13:26

(Ordfører)

Karen Hækkerup (S):

Også Socialdemokraterne er meget interesserede i, at man i Kriminalforsorgen kan finde andre magtanvendelsesmetoder, som er mildere end dem, man bruger i dag. I dag er der ud over greb mulighed for anvendelse af skjold, stav og tåregas, og det kan både lyde og bestemt også være voldsomt. Vi oplever, at politiet har haft nogle positive erfaringer med at bruge peberspray, og jeg synes, vi skal give de erfaringer lov til at brede sig, så man i Kriminalforsorgen som ønsket kan få mulighed for at lave en forsøgsordning, og så man altså også der får mulighed for at bære peberspray.

Jeg synes, det er vigtigt at sige, at det her forslag ikke betyder, at alle betjente nu udstyres med en peberspray, som de kan gå rundt med i baglommen, men at det stadig væk skal være sådan, at det skal være en særlig situation, der gør, at man henter pebersprayeren og får lov til at bruge den, og det er også vigtigt, at de, som skal bruge peberspray i fængslerne i den her forsøgsperiode, først skal have en uddannelse i at bruge den. Peberspray er et mildere magtanvendelsesmiddel end f.eks.

tåregas og stav, så jeg synes, at vi skal give den en chance og se, om det i virkeligheden ikke kan få gjort den magtanvendelse mildere, som nogle gange er nødvendig at bruge i et fængsel, hvis eksempelvis en indsat vil skade sig selv eller andre. Så Socialdemokraterne bakker forslaget op.

Kl. 13:27

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående. Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 13:27

Line Barfod (EL):

Jeg har to spørgsmål til ordføreren. Det ene er: Hvilke positive erfaringer er det konkret ordføreren tænker på i forbindelse med politiets anvendelse af peberspray - er det brug af peberspray over for fredelige demonstranter, der er den positive erfaring? Det andet spørgsmål er: Hvad er det for nogle konkrete situationer i fængslerne, som ordføreren forestiller sig at peberspray skal anvendes i, altså hvad er det helt konkret for nogle episoder, som vi har set i de senere år, og som ordføreren mener at her havde det været fornuftigt at anvende peberspray, og hvor de magtmidler, som man har i forvejen, ikke var nok?

Kl. 13:27

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:27

Karen Hækkerup (S):

Til fru Line Barfods spørgsmål vil jeg sige, som jeg allerede sagde indledningsvis: Det skal være i situationer, hvor en indsat er til fare enten for sig selv eller for andre, og hvor man i dag ville have haft tilladelse til at anvende stav eller tåregas; der er peberspray et mildere magtanvendelsesmiddel.

Det, der bliver sagt og skrevet i indstillingen fra Justitsministeriet, er, at det er håbet, at bare ved at kunne true med peberspray vil man kunne få nogle til at ændre adfærd. Det vil sige, at før man sprayer med en peberspray, skal man advare om, at man har til hensigt at gøre det. Det mener man altså vil kunne få nogle, som er helt oppe at køre, til at afholde sig fra eksempelvis at udøve vold mod sig selv eller andre.

Så jeg tror egentlig, at man skal give det her en chance og se på, om det ikke er et mildere magtanvendelsesmiddel end eksempelvis tåregas og stav, som jeg synes er meget, meget voldsomme midler. Jeg synes, at de positive erfaringer, som jeg vil nævne, er, at vi nu har givet politiet mulighed for at anvende peberspray, og at de selv synes, det har haft en rigtig god effekt. Jeg ved godt, at fru Line Barfod mener, at uskyldige demonstranter skal man gøre alt for at beskytte, og det synes Socialdemokraterne sådan set også, men nogle gange kan en peberspray være et mildere magtanvendelsesmiddel end andre våben - det kan være pistol, stav eller andet. Så jeg synes da, at jeg har svaret.

Kl. 13:29

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 13:29

Line Barfod (EL):

Det kan være, at en af grundene til vores uenighed ligger i, at jeg ikke deler opfattelsen af, at peberspray er et meget mildt magtmiddel. Man kan blive ganske alvorligt og også varigt skadet, og der er jo også eksempler fra udlandet på, at folk er døde af peberspray.

Så derfor mener jeg absolut ikke, at det er et mildt magtmiddel, og jeg forstår ikke helt ordførerens opfattelse af, at det har været meget positivt. Jeg mangler i hvert fald de helt konkrete eksempler på de positive erfaringer fra tilfælde, hvor der er anvendt peberspray af politiet i Danmark frem for at anvende andre magtmidler, og på, at det skulle have ført til, at man anvendte noget mildere end det, man ellers ville have anvendt, nemlig skydevåben. Det var det ene.

Det andet var det her med de konkrete situationer i fængslet. Kunne ordføreren ikke komme med

bare en konkret situation, hvor ordføreren synes, det ville være fornuftigt at anvende peberspray, og hvor man ikke kunne løse situationen på anden vis?

Kl. 13:30

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:30

Karen Hækkerup (S):

Jo, men jeg tror i virkeligheden, jeg vil vende den lidt om og minde fru Line Barfod om nogle af de meget ulykkelige sager, der har været de sidste par år, hvor politiet har måttet anvende skydevåben, hvor der har været voldsomme optøjer, hvor der har været psykisk syge, som man ikke har kunnet holde styr på, og hvor resultatet altså har været, at mennesker har mistet livet, fordi politiet har måttet pacificere folk meget, meget hurtigt. I de her sager ville en peberspray kunne have gjort hele forskellen og kunne have sikret, at nogle af de her mennesker stadig væk havde været i live.

Derfor har vi jo givet politiet øgede beføjelser til at anvende peberspray som endnu et af de magtmidler, de må trække på. Det siger jo sig selv, at man ikke bare kan gå rundt og sprøjte peberspray i hovedet på folk. Der skal være en særlig, konkret risikovurdering, hver eneste gang politiet anvender et magtmiddel. Og jeg synes, at pebersprayen er et mildere magtmiddel end så mange andre, man kan bruge, og jeg støtter varmt, at man laver et forsøg for at se, om det også vil virke ved Kriminalforsorgen.

Kl. 13:30

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så går vi videre, og det er fru Marlene Harpsøe som ordfører.

Kl. 13:31

(Ordfører)

Marlene Harpsøe (DF):

Dansk Folkeparti finder det positivt, at justitsministeren har taget initiativ til at fremsætte et lovforslag med henblik på at starte en forsøgsordning med brug af peberspray som magtmiddel i visse af Kriminalforsorgens institutioner. Vi er især positive ud fra de gode erfaringer, som man har gjort sig i Sverige på området.

Brug af magtmiddel kan være og er i dag nødvendig i flere situationer inden for kriminalforsorgen; f.eks. hvis en indsat er stærkt fysisk truende, hvis et slagsmål skal stoppes, eller hvis personalet bliver angrebet. Med en peberspray kan den truende hurtigt pacificeres og stoppes. Det er vigtigt, at vold og lignende ikke udvikler sig, men hurtigt kan standses.

I Dansk Folkeparti mener vi, det er vigtigt at lægge vægt på den præventive effekt, som en peberspray kan have. For det første ved den indsatte, at fængselsbetjenten har mulighed for at bruge peberspray. For det andet fortæller fængselsbetjenten, at man har i sinde at bruge peberspray, hvis f.eks. et slagsmål skal stoppes. Jeg tror, at det er de færreste, der har lyst til at mærke kløe og svie i øjnene fra en peberspray, hvorfor peberspray præventivt er en rigtig god idé.

Når det så er sagt, kan jeg ikke lade være med at nævne, at vi i Dansk Folkeparti mener, at peberspray skal være lovligt som selvforsvarsmiddel for almindelige borgere. F.eks. hører vi gang på gang om kvinder, der voldtages, og så kan vi ikke lade være med at spørge os selv: Kunne det have været stoppet, kunne pebersprayen i hendes lomme rent faktisk have forhindret, at hun blev offer for en fuldbyrdet voldtægt? Vi skal hindre, at uskyldige bliver ofre, men hvordan skal en kvinde kunne kæmpe sig væk fra en mand, der vil voldtage hende? Hun har ret til at forsvare sig, ja, men hvad nytter det, hvis armkræfterne ikke er stærke nok? Med en peberspray kunne gerningsmanden hurtigt blive pacificeret, og kvinden havde mulighed for at løbe sin vej og tilkalde hjælp. Som selvforsvarsmiddel mener vi generelt at peberspray er en rigtig god idé.

Man kan også tage eksemplet med hjemmerøverier, som vi jo ofte hører om i nyhederne rundt omkring i medierne. Hvorfor kan det ikke være i orden at have en peberspray i sit eget hjem, således at man, hvis man bliver udsat for et hjemmerøveri, hurtigt kan pacificere den røver, som forsøger at få en ned med nakken? Det er forfærdeligt, og jeg synes, det er underligt, at man ikke kan bruge det magtmiddel som almindelig borger i det danske samfund.

Dansk Folkeparti kan med disse bemærkninger støtte lovforslaget, og vi ser frem til de resultater, som forsøgsordningen vil bringe.

Kl. 13:33

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående. Det er fru Line Barfod med en kort bemærkning.

Kl. 13:33

Line Barfod (EL):

Ordførerens bemærkning om, at Dansk Folkeparti går ind for, at man skal ændre våbenloven, så folk skal have ret til at bruge våben i videre omfang end i dag, undrer mig bare lidt, når det, vi normalt hører fra Dansk Folkeparti, er, at vi skal indskrænke retten til at bruge våben i det danske samfund, og at vi skal gøre en stor indsats mod våben. Så forstår jeg ikke helt, hvordan det harmonerer med, at Dansk Folkeparti mener, at retten til at gå med våben skal udvides, og at man skal have ret til at gå med våben, hvis man siger, man vil bruge dem i selvforsvar. Jeg kunne forestille mig ganske mange, som vi ikke har lyst til skal gå med våben, der vil bruge selvforsvarsargumentet. Så hvordan hænger de to holdninger sammen?

Kl. 13:34

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Marlene Harpsøe (DF):

Dansk Folkeparti anser en peberspray som et selvforsvarsmiddel. Jeg vil gerne vende fru Line Barfods spørgsmål om, og i stedet for - når nu ikke jeg kan stille spørgsmål til fru Line Barfod - stille mig selv spørgsmålet, om ikke det er o.k., at de mange, som går derude og føler sig utrygge i det danske samfund og er bange for at blive overfaldet, har mulighed for at gå rundt med en peberspray, således at de, hvis de bliver overfaldet, kan forsvare sig selv, så gerningsmanden hurtigt kan pacificeres, og så de kan løbe deres vej og tilkalde hjælp.

Som jeg også har nævnt i min ordførertale, er der jo masser af kvinder derude, der hver dag bliver voldtaget. Det er en frygtelig og ulykkelig situation, de står i, og jeg spørger selvfølgelig også, om ikke det ville være i orden, at en kvinde i det tilfælde var udstyret med en peberspray, så hun rent faktisk kunne forsvare sig selv, sprøjte den her peberspray på gerningsmanden og løbe sin vej, så hun ikke blev offer for en fuldbyrdet voldtægt.

Kl. 13:35

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 13:35

Line Barfod (EL):

Jeg er fuldstændig enig i, at vi skal gøre, hvad vi kan for at bekæmpe voldtægter. Nu er dem, der først og fremmest bliver udsat for voldtægt hver dag i det danske samfund, dem, der er ofre for menneskehandel, og jeg er ikke sikker på, at løsningen for dem er at blive udstyret med en peberspray. Jeg tror, at der skal en helt anden og alvorligere indsats til. Problemet er Dansk Folkepartis holdning generelt til den måde, vi skal bekæmpe volds kriminalitet og voldtægt på. Jeg mener i den grad, der er brug for, at vi gør det langt stærkere end det, Dansk Folkeparti har sat ind med, som kun er symbolpolitik, med strengere straffe, og som ikke gør noget ved årsagerne. Det nytter jo ikke noget, hvis vi siger, at det, der skal til, er at udstyre folk med flere og flere våben.

Det, vi ser i de samfund, hvor man forsøger at bekæmpe kriminalitet, ved at befolkningen skal være bevæbnet, er jo, at det eskalerer, at forbryderne bliver endnu bedre bevæbnet, og så går det endnu værre. Vi skal da hellere begrænse mængden af våben i samfundet i stedet for at opfordre folk til at bevæbne sig for at kunne forsvare sig selv, og vi skal sikre, at politiet og vi i det hele taget gør en indsats, der bekæmper kriminalitet.

Kl. 13:36

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 13:36

Marlene Harpsøe (DF):

I Dansk Folkeparti taler vi ofrenes sag. Vi sætter ofrene øverst på dagsordenen. Vi mener rent faktisk, at det er utrolig vigtigt, at man er lydhør over for ofrene. Og når vi i Dansk Folkeparti gang på gang får henvendelser om, at hvis man nu bare havde haft en peberspray, så var man ikke blevet voldtaget, eller så var man ikke blevet overfaldet, så var man ikke blevet udsat for det her hjemmerøveri, vil jeg sige, at der er så mange derude, der har behov for at kunne forsvare sig selv, og som ikke kan det i dag. Der mener vi i Dansk Folkeparti, at en peberspray er et rigtig godt selvforsvarsmiddel.

Hvad angår våben og det ene og det andet i det danske samfund, har politiet jo lagt en rigtig hård linje på området, og det bakker vi op i Dansk Folkeparti. Jeg synes, at det er lidt mærkeligt at høre, at vores politik på området skule være ren symbolpolitik. Hvis der er noget, vi går op i i Dansk Folkeparti, er det, at der er en konsekvent retspolitik. Det er så vigtigt, hvis man skal have samfundet til at fungere, at der er en konsekvent linje over for forbrydere. Så symbolpolitik er der absolut ikke tale om.

Kl. 13:37

Første næstformand (Svend Auken):
Fru Karen Hækkerup for en kort bemærkning.

Kl. 13:37

Karen Hækkerup (S):

Jeg er sådan set meget enig med Dansk Folkepartis ordfører i, at det er vigtigt, at vi har en konsekvent retspolitik. Jeg vil så bare sige, at den retspolitik, som Dansk Folkeparti og regeringen har stået i spidsen for gennem de sidste 7 år, jo har vist sig ikke at virke særlig godt. Så spørgsmålet er, om ikke man skal til at kigge med nogle andre øjne på det, når man gerne vil have en konsekvent retspolitik.

Vi kan jo forestille os, at vi alle sammen vil få en peberspray, for det må jo være det, der bliver konsekvensen, hvis man giver sådan et magtbeføjelsesvåben frit; dem, der er bange for at blive overfaldet, vil få fat i en, og det vil overfaldsmændene jo også.

Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren: Hvad er det næste så? Skal vi så også alle sammen til at gå med kniv? Eller skal vi alle sammen til at have lov til at have et skydevåben, fordi vi skal have ret til at beskytte os selv? Er det ikke en glidebane over mod et fuldstændig amerikansk samfund, hvor det ender med, at alle går rundt og er bevæbnet til tænderne? Det er da absolut ikke noget, der skaber tryghed. Kan Dansk Folkepartis ordfører ikke se, at flere våben ude på gaderne da er den helt forkerte vej at gå?

Kl. 13:38

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 13:38

Marlene Harpsøe (DF):

At sammenligne det at have en peberspray med amerikanske tilstande, kan man kalde det, hvor mange går rundt med våben - det vil sige, at helt almindelige mennesker går rundt med skydevåben - synes jeg er meget langt ude. Jeg kan slet ikke se, hvordan de ting overhovedet kan sammenlignes.

Med hensyn til at tage andre briller på vil jeg sige, at vi i Dansk Folkeparti kommer med rigtig, rigtig mange gode forslag, deriblandt har vi et forslag på dagsordenen her senere i dag om at sænke den kriminelle lavalder. Og med hensyn til det med at tage andre briller på vil jeg også sige, at jeg da også vil opfordre Socialdemokratiets ordfører til at tage andre briller på og måske endda stemme for Dansk Folkepartis forslag her senere i dag. Det vil bestemt ikke Socialdemokratiet.

Kl. 13:39

Første næstformand (Svend Auken):
Fru Karen Hækkerup for en kort bemærkning.

Kl. 13:39

Karen Hækkerup (S):

Vi går ind for at bekæmpe kriminalitet, ikke for at sørge for, at der kommer mere af den, så der tror jeg nu at Dansk Folkeparti vil blive skuffet, når vi når længere hen i debatten.

Det, som jeg godt kunne tænke mig at få Dansk Folkepartis ordfører til at forholde sig til, er, hvis man nu forestiller sig, at en lille spinkel kvinde, som er bange for at blive overfaldet, har en peberspray i hånden. Hun tager den op af sin taske, fordi hun føler sig truet og måske også føler sig usikker på at bruge den. Er der så ikke dermed en større chance for, at en eller anden modbydelig voldsmand kan finde på at bruge pebersprayeren direkte mod sit offer? Er det ikke bare en tosset ting at begynde at sige, at nu skal vi åbne for, at alle skal have mulighed for at være bevæbnede til tænderne, når det, vi har brug for, er, at få flere våben væk fra gaderne? Det tror jeg faktisk er det, der ville være bedst, også for de kvinder, som går rundt og kan være bekymrede for at blive overfaldet.

Jeg er ked af, at vi kom til at afspore debatten lidt fra dens egentlig indhold. Indholdet, det om peberspray kommer jo senere. Det her lovforslag handler om at give mulighed for, at man afprøver det her i Kriminalforsorgen. Og det bakker Socialdemokraterne varmt op om, for det er et mildere magtanvendelsesvåben end f.eks. tåregas. Men det der med at bevæbne danskerne er altså langt ude.

Kl. 13:40

Første næstformand (Svend Auken):
Så er det ordføreren.

Kl. 13:40

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg synes, det er lidt sigende, at Socialdemokratiets ordfører mener, at det er o.k., at en fængselsbetjent i den her forsøgsordning kan forsvare sig selv, men at en kvinde, som bliver overfaldet og måske udsat for voldtægt ude på gaden, ikke skal have lov til at kunne forsvare sig med en peberspray. Det synes jeg er lidt dobbeltmoralisk.

Med hensyn til de ting, som fru Karen Hækkerup opstiller, synes jeg at det er utrolig hypotetisk, og jeg tror, at enhver kvindes mareridt selvfølgelig er at blive udsat for en voldtægt, og i den situation vil man da gøre alt for at forsvare sig selv, og der er en peberspray altså et rigtig, rigtig godt middel til at pacificere gerningsmanden og få stoppet overgrebet, så hun kan komme væk og ikke ender som offer for en fuldbyrdet voldtægt.

Kl. 13:41

Første næstformand (Svend Auken):

Den sidste, der har meldt sig med korte bemærkninger, er fru Karina Lorentzen Dehnhardt. Værsgo, en kort bemærkning.

Kl. 13:41

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg tror ikke helt, at jeg forstår fru Marlene Harpsøe og det her store ønske om at udstyre befolkningen med peberspray. Jeg synes faktisk ikke, at ordføreren forholdt sig til, at det her jo rent faktisk også ville udstyre de kriminelle med en peberspray, så man rent faktisk kunne tænke sig, at det ville indgå i røverforsøg eller i voldtægtsforsøg, fordi det er et let tilgængeligt våben. Er Dansk Folkeparti parat til at tage ansvaret for, at vi får sådan nogle hændelser i det danske samfund?

Kl. 13:42

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 13:42

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg tror ærlig talt ikke, at det, at man lovliggør peberspray, vil medvirke til, at kriminelle vil bruge peberspray. Jeg tror nærmere, at de vil blive ved med at bruge det, som de altid har gjort, nemlig de rigtige våben, pistoler og knive og lign. Det tror jeg nærmere at de vil blive ved med. Jeg tror ikke, at de vil gå længere ned i rækken med hensyn til selvforsvarsmiddel, og det er peberspray jo ifølge Dansk Folkeparti. Det tror jeg ikke. Jeg tror nærmere, at de vil blive ved med at bruge det, som de altid har gjort.

Så må jeg igen sige, at det her også handler om krænkelse af ofre. Der er så mange ofre derude i dag, som gang på gang bliver krænkede. Det ser vi jo på antallet af anmeldelser hos politiet, og vi ser det hele tiden i mediernes. Der er så mange tilfælde, hvor et offer ville kunne blive forskånet, ville kunne have undgået at blive offer, hvis vedkommende havde haft en peberspray. Det synes jeg er tankevækkende.

Kl. 13:43

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt, kort bemærkning.

Kl. 13:43

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg synes jo bare personligt ikke, at det er godt nok at sige: Jeg tror ikke, at man vil tage andre våben i anvendelse. Hvis våbnene er der, vil folk formentlig tage dem i anvendelse, og specielt hvis man kan anskaffe sig dem lovligt. På gaden kan man jo blive stoppet med en kniv og få en bøde for det, men så ville man ikke kunne få en bøde for at rende rundt med en peberspray. Det ville faktisk være at lovliggøre et våben, og jeg synes bare, at fru Marlene Harpsøe skal svare klart på, om Dansk Folkeparti er klar til at tage ansvaret for, at vi udstyrer befolkningen med våben.

Kl. 13:43

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren.

Kl. 13:43

Marlene Harpsøe (DF):

Vi er klar til at tage ansvaret for at udstyre mange mennesker med peberspray, så de kan forsvare sig selv, så de ikke ender som ofre for vold, røveri, voldtægt og lign. - ja, det er vi klar til at tage ansvaret for.

Kl. 13:44

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Morten Østergaard for en kort bemærkning.

Kl. 13:44

Morten Østergaard (RV):

Hvis man f.eks. kigger til USA, så er der jo også en udbredt opfattelse af, at man skal have lov til at bevæbne sig for at kunne forsvare sig - det er kun til selvforsvar - men det er ligesom en grundlæggende rettighed for befolkningen.

Så spørger jeg bare fru Marlene Harpsøe: Hvorfor egentlig trække grænsen ved peberspray, hvis det er en grundlæggende ret? Hvis fru Marlene Harpsøe og Dansk Folkeparti mener, at det er en god idé, at befolkningen bevæbner sig for at forsvare sig mod overgreb, hvorfor så kun benytte peberspray?

Kl. 13:44

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:44

Marlene Harpsøe (DF):

Vi mener ikke, at man skal bevæbne sig direkte med våben, hvis det er det, som den radikale ordfører lægger op til. Nej, det gør vi langtfra.

Vi mener, at man skal kunne forsvare sig med et selvforsvarsmiddel som peberspray. Vi synes faktisk, det er en rigtig, rigtig god idé, at folk kan forsvare sig for at undgå at blive ofre.

Nu tror jeg, der er mange her - også dem, som kigger hjemme på skærmene - som ved, hvad det vil sige enten at være offer for en forbrydelse eller være pårørende til en, der har været offer for en forbrydelse, og at de også tænker: Hvordan kan Folketinget lade være med at legalisere peberspray som selvforsvarsmiddel? Hvordan kan man lade være med det?

Kl. 13:45

Første næstformand (Svend Auken):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 13:45

Morten Østergaard (RV):

Hvis fru Marlene Harpsøe nu får sin vilje, og peberspray så bliver legalt, vil det jo så betyde, at det også bliver legalt for overfaldsmanden at gå rundt med en peberspray. Så har vi vel situationen, hvor vi så kan overveje, om man så alligevel ikke skal kunne forsvare sig med noget, der er lidt stærkere end en peberspray.

Men jeg forstår altså, at indtil videre er Dansk Folkepartis opfattelse, at grænsen går ved pebersprayen. Jeg synes bare et eller andet sted, at man jo bør overveje, hvorfor det er, at man har den grænse. Det er nok, fordi man godt ved, at hvis befolkningen bevæbner sig, fører det til en eskalering, og så bliver volden mere og mere personfarlig.

Derfor vil jeg bare spørge fru Marlene Harpsøe, om ikke man alligevel bør overveje sin stillingtagen og sige, at det faktisk var bedst, hvis ingen af os brugte våben af nogen art og heller ikke havde dem med i lommen på gader og stræder, uanset om det er de knive, som er forbudt i forvejen, eller det er den peberspray, som også er forbudt, men som fru Marlene Harpsøe gerne vil bevæbne befolkningen med.

Kl. 13:46

Første næstformand (Svend Auken):
Så er det ordføreren.

Kl. 13:46

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg har en lidt utopisk drøm, og det er, at der ikke skal være noget kriminalitet i Danmark. Det er min drøm, at der ikke vil være kriminalitet i Danmark. Men nu er situationen altså en anden. Vi ser, at tilfældene af netop overfald bliver grovere og grovere. Det er en frygtelig tendens, og jeg synes rent faktisk, at man som almindelig borger har ret til at forsvare sig selv. Der er peberspray et rigtig godt middel, fordi man netop hurtigt kan passivisere den gerningsmand, som forsøger at overfalde en. Det synes jeg er rigtig, rigtig godt.

Jeg tror også, at det vil have en god præventiv virkning, for gerningsmændene ved jo, at pebersprayen er ude i det danske samfund, og at den på den måde vil være et godt præventivt middel.

Kl. 13:46

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Undskyld, jeg havde slet ikke set det. Hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærkning.

Kl. 13:47

Simon Emil Ammitzbøll (UFG):

Tak. Forstod jeg fru Marlene Harpsøe korrekt, at ordføreren sagde, at antallet af overfald ligefrem kunne blive færre, hvis man tillader, at folk kunne gå rundt med peberspray? Tror ordføreren virkelig, at de potentielle voldspsykopater, der end måtte være, vil gå rundt og tænke, at den lille dame med håndtasken nok har en peberspray nede i tasken, før der foregår et overfald? Virker det ikke ufattelig naivt at tro, at det, at folk kan have peberspray som forsvarsvåben, vil få så meget som en eneste potentiel voldsmand til at lade være med at udøve den vold, der ellers var tiltænkt?

Kl. 13:47

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 13:47

Marlene Harpsøe (DF):

Der er jo nogle i det danske samfund, som er så langt ude og normløse, at intet fungerer hos dem. Lige meget hvad vi indfører af initiativer i Folketinget, virker det ikke på dem. Det er klart, at det vil der altid være. Men for størstedelens vedkommende er jeg ikke i tvivl om, at det vil have en præventiv effekt. Jeg er ikke i tvivl om, at det vil have en præventiv effekt, og at den 17-årige gymnasieelev vil undgå at slå gamle fru Hansen ned på gaden, fordi han netop ved, at der altså er en risiko for, at han kan blive overdænget med den her peberspray.

Det er jo klart, at når det er, at man får peberspray f.eks. i øjnene, er det jo ikke rart. Det er jo langt fra rart. Det er også derfor, det gør, at man hurtigt bliver passiviseret. Jeg tror, der er rigtig mange, som ikke vil bryde sig om at få den peberspray i øjnene, og som vil gøre alt, hvad de kan, for ikke at komme i den fælde.

Kl. 13:48

Første næstformand (Svend Auken):
Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:48

Simon Emil Ammitzbøll (UFG):

Nu er så spørgsmålet, hvordan man helt grundlæggende tolker de overfald - også de grove overfald - der måtte være i det danske samfund. Altså, det er jo ikke 17-årige gymnasieelever, der for morskabs skyld overfalder gamle fru Hansen. Det jo ikke det, der er det reelle problem.

Det reelle problem er, at der er folk, som fru Marlene Harpsøe så rigtigt siger, jo er uden for pædagogisk rækkevidde, og som begår grov vold mod sagesløse borgere. Det er næppe sandsynligt, at de i gerningsøjeblikket vil overveje, om fru Hansen har en peberspray eller ej. Det er jo altså ren, tom symbolpolitik at sige det. Derimod er der jo en reel risiko for, at den veltrænede voldsmand tager pebersprayen fra spinkle fru Hansen og bruger den i overfaldet.

Kl. 13:49

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 13:49

Marlene Harpsøe (DF):

Jeg kan kun gentage det, som jeg har sagt til hr. Simon Emil Ammitzbøll, og det er, at der er nogle i det danske samfund, som er så langt uden for pædagogisk rækkevidde, at de ikke er til at nå. Så selvfølgelig er der nogle potentielle gerningsmænd derude.

Men sagen er jo også den, at vi altså har rigtig, rigtig mange ofre i det danske samfund. Dag for dag bliver der flere ofre for kriminalitet, for vold, for voldtægt osv. Det er deres sag, Dansk Folkeparti taler. Vi taler ofrenes sag. Vi sætter dem øverst på dagsordenen, fordi vi rent faktisk mener, det er vigtigt at sørge for, at der ikke bliver flere ofre.

Kl. 13:50

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren. Mens vi skifter ordfører, vil jeg lige gøre opmærksom på - også af hensyn til dem, der ser og hører vores debat - at man i korte bemærkninger kan sige, hvad man vil. Det behøver ikke at være et spørgsmål, men man kan stille spørgsmål. Også ordføreren kan stille spørgsmål til spørgeren. Man er fuldstændig frit stillet. Den eneste overordnede regel, vi har, er, at man helst nogenlunde skal holde sig til emnet. Jeg skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at forslaget her handler om en forsøgsordning med peberspray i Kriminalforsorgen. Og nu har vi altså haft en meget interessant debat på 20 minutter om et helt andet forslag, som ikke er på Folketingets dagsorden. Jeg syntes ikke, jeg ville snyde ordførerne og seerne og andre, der følger med i den debat,

for denne spændende meningsudveksling, men jeg vil alligevel henstille til, at man nu vender tilbage til det lovforslag, der er under behandling under det her punkt på dagsordenen.

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt som ordfører.

Kl. 13:51

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jamen jeg skal prøve at holde mig lidt til programmet.

I SF mener vi, at en af styrkerne ved den danske kriminalforsorg er den dynamiske sikkerhed: at sikkerheden inden for fængselsvæsenet i høj grad baseres på, at personalet har en løbende kontakt med de indsatte. Det gør faktisk, at vi i Danmark har relativt få episoder, hvor det er nødvendigt at gribe til magtanvendelse, og langt de fleste af de episoder løses ved brug af greb.

Der er dog situationer, hvor brug af stav og skjold har været nødvendigt. De episoder mener vi skal begrænses i videst muligt omfang. Vi er således for, at der indføres en forsøgsordning med peberspray i danske fængsler, fordi det vil kunne føre til mindre voldsomme magtanvendelser. Og så vil det også kunne føre til en mere skånsom behandling af den indsatte og tryghed for den ansatte.

Jeg har for nylig selv oplevet en magtanvendelse. Den blev godt nok forevist mig efterfølgende på film, og det skal jeg ikke fortælle mere om her, men i hvert fald i den situation kunne peberspray have gjort en forskel for personalet, som ville kunne være blevet sparet for en hel del knubs. Det synes jeg at vi skal tage hensyn til, men jeg vil også sige, at jeg synes, det er meget nødvendigt at følge udviklingen i brugen, fordi den skal begrænses mest muligt og det skal være den allersidste udvej.

Noget, jeg kan undre mig over, er, at der ikke er indhentet oplysninger om de svenske erfaringer med peberspray i Kriminalforsorgen. Det eneste, vi har fået at vide, er, at der er gode erfaringer, men det besvarer jo ikke helt de spørgsmål, som kunne rejse sig i forbindelse med det her lovforslag. Ligeledes synes jeg, det er underligt, at hverken Sundhedsstyrelsen eller Amnesty International, som tidligere har vist sig kritiske i forhold til brugen af peberspray, er blevet hørt denne gang.

Brugen af peberspray har fortsat nogle uafklarede helbredsmæssige risici, som vi mener bør undersøges nærmere. Vi ved, at peberspray har været involveret i dødsfald i USA, og i mindst et tilfælde har det været den direkte dødsårsag. De sager og andre potentielt skadelige virkninger på eksempelvis hornhinder synes vi skal undersøges nærmere løbende i forbindelse med forsøgsordningen.

Brugen af peberspray skal under forsøgsperioden holdes under skarp regulering. Vi kan frygte, at peberspray i forhold til det sjældent brugte tåregas vil blive brugt mere hyppigt og derfor vil øge og ikke sænke brugen af magtmidler i Kriminalforsorgen. Vi synes derfor, at man ved prøveperiodens afslutning skal sikre sig, at indførelsen af peberspray også virker præventivt og ikke fører til øget anvendelse af magtmidler i Kriminalforsorgen.

Kl. 13:53

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Vi går videre, og det er hr. Tom Behnke som ordfører.

Kl. 13:53

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Fra konservativ side synes vi faktisk, det her er et rigtig godt forslag.

Det er jo sådan, at politiet har kunnet bruge peberspray på gader og stræder gennem et stykke tid, og det har vist sig at være en succes, forstået på den måde at det faktisk er en fordel for både politibetjenten og den borger, som er gået amok eller sætter sig til modværge eller angriber politiet eller andre. Her er det en fordel at bruge peberspray i stedet for nogle af de andre magtmidler, som politiet har.

Den store fordel er bl.a., at politiet kan bruge pebersprayeren på afstand. Det vil sige, at allerede inden man er kommet i håndgemæng med den pågældende borger, kan man nå at pacificere vedkommende, altså uden egentlig fysisk kontakt, og dermed risikerer betjenten ikke at lide overlast i den situation. Samtidig er pebersprayeren enormt effektiv og virker lynhurtigt. De, der har set, hvor

hurtigt den virker, er blevet stærkt forbavsede. Den pågældende, der får peberspray i øjnene, klapper simpelt hen lynhurtigt sammen og får stærke smerter i øjnene og er dermed færdig med at angribe politiet og andre og med at begå farlige handlinger i det hele taget.

Samtidig giver peberspray ingen varige skader. Det gør den simpelt hen ikke, og det betyder, at det er fuldstændig harmløst at bruge peberspray i de situationer, hvor det er nødvendigt. Derfor er det også en fordel for den, der skal anholdes, altså den borger, der er gået amok eller overfalder nogle andre. I stedet for at være nødt til at bruge stav eller måske endda pistol vil betjenten i mange situationer kunne bruge peberspray, som er et langt, langt mildere magtmiddel, og som altså ikke forvolder nogen varige skader på den pågældende.

Derfor er peberspray en kæmpesucces - jeg kan understrege det ved at sige, at jeg selv er uddannet til at bruge den og har set, hvordan den virker i praksis, så hvis fru Line Barfod har nogle spørgsmål til, hvordan den virker i praksis, så køр endelig løs.

Til SF's ordfører vil jeg sige, at man skal passe meget på med at sammenligne med det, man bruger i USA. Den peberspray, man bruger i USA, er mellem 70 og 100 gange stærkere end den, man bruger i Danmark, så det middel, man bruger i USA, er et helt andet middel end det, vi bruger i Danmark, og derfor kan man ikke lave sammenlignelige undersøgelser.

Det foreslås, at det nu også skal være muligt for fængselsfunktionærer at kunne bruge peberspray i de situationer, hvor det er nødvendigt, altså i de situationer, hvor en indsats i et dansk fængsel er gået amok ved enten at angribe fængselsbetjente eller andre indsatte, eller den pågældende i det hele taget er til fare for sig selv og sine omgivelser. Fremover vil fængselsbetjentene altså have mulighed for at kunne pacificere den pågældende indsatte, igen uden at det giver skader på personalet, og uden at det giver skader på den pågældende. Men der er ingen tvivl om, at peberspray har en enormt effektiv og omgående virkning, der i den grad pacificerer vedkommende, og det vil sige, at man undgår alle de følgeskader, der ellers normalt meget nemt kan opstå, når man skal pacificere en person, som er gået amok.

Derfor synes vi, at forslaget er rigtig godt. At man laver en forsøgsordning, synes vi også er o.k., for så kan vi kigge på, om der skulle være forskel på den måde, hvorpå politiet bruger peberspray på gader og stræder, og den måde, man bruger peberspray på i Kriminalforsorgen.

Kl. 13:57

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren blive stående. Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Det

Kl. 13:57

Line Barfod (EL):

Jeg skal bare lige spørge ordføreren: Ordføreren er så begejstret for den måde, politiet har anvendt peberspray på, bl.a. til at nedbryde det, man kalder passiv modstand, altså når fredelige demonstranter ikke flytter sig så hurtigt, som politiet gerne vil have det. Her har man anvendt peberspray, og mener den konservative ordfører, at man også skal kunne anvende peberspray i fængslerne i den type situationer?

Kl. 13:57

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 13:57

Tom Behnke (KF):

Der er meget stor forskel på en situation, der foregår inde i Kriminalforsorgens institutioner, og en situation, der foregår på gader og stræder, hvor det kan være nødvendigt at tage andre hensyn, så man kan ikke sammenligne situationer på gadeplan og i fængselplan. Det vil ikke kunne lade sig gøre at lave den sammenligning.

Der kan meget vel være situationer ude på gader og stræder, hvor politiet er nødt til at fjerne nogle, der demonstrerer og samtidig blokerer og spærrer for et eller andet. Her er alternativet til peberspray, at politiet bruger staven og slår løs på de pågældende mennesker, så jeg kan slet ikke se, hvordan man kan komme til den konklusion, at det er helt forfærdeligt, hvis politiet bruger

peberspray, for man må spørge sig selv: Hvis de pågældende mennesker af en eller anden årsag nødvendigvis skal flyttes, hvad er så alternativet?

Kl. 13:58

Første næstformand (Svend Auken):
Fru Line Barfod.

Kl. 13:58

Line Barfod (EL):

Det kan jo diskuteres, hvor hurtigt man mener, det er nødvendigt at flytte mennesker, der står eller sidder et bestemt sted, om man virkelig mener, det er nødvendigt at anvende vold i den situation, eller om man lige kunne vente 5 minutter på, at de rejste sig op og flyttede sig. Men det kan vi jo tage en lang diskussion om.

Jeg forstår bare ikke helt ordførerens argument. Først siger ordføreren, at der er rigtig, rigtig gode erfaringer med politiets anvendelse af peberspray, og derfor skal man også af lov til at anvende den i fængslerne. Så spørger jeg, om man i fængslerne skal anvende den i de samme situationer som dem, hvor politiet har anvendt den, og så siger ordføreren, at man overhovedet ikke kan sammenligne situationen uden for fængslerne med situationen i fængslerne.

Bare for at få det på det rene: Betyder det, at ordføreren ikke mener, at man skal kunne anvende peberspray i fængslerne over for passiv modstand, men kun hvis der faktisk er farlige situationer? Jeg spørger bare for at finde ud af, i hvilke tilfælde det egentlig er, den skal anvendes.

Kl. 13:59

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 13:59

Tom Behnke (KF):

Det, vi skal være opmærksomme på, er, at der er forskel på de situationer, der kan opstå på gader og stræder, og de situationer, der kan opstå inde i fængslerne. Men der er ingen tvivl om, at hvis det er sådan, at en indsat er gået amok og angriber nogle fængselsbetjente, er det den samme situation som ude på gader og stræder, når en borger angriber politiet eller andre borgere, eller en indsat i fængslet angriber andre indsatte. Her er situationen jo sådan set den samme, det er voldelige overfald osv.

Når vi taler om den passive modstand, tror jeg nu ikke, fru Line Barfod kan finde situationer som den, hun selv skitserede, altså om man ikke bare lige kan vente 5 minutter. Jeg er helt overbevist om, at det gør politiet på gader og stræder, for der er jo ikke nogen grund til at skride hurtigere frem, end nødvendigt er, og så har man også tid til at vente 5 minutter, hvis det er det, der skal til. Men det, vi taler om, er, at der kan være nogle situationer - nu vil det være vanskeligt for mig at stå her og komme med helt præcise, konkrete tilfælde, vi skal diskutere ud fra. Det må være situationsbestemt.

Det må afhænge af den pågældende situation, det må være de betjente eller fængselsfunktionærer, der står i situationen, som vurderer, om det er på tide at bruge pebersprayeren - ja eller nej - og hvis de bruger den, kan den pågældende, der har fået peberspray, jo til enhver tid klage og sige, at det var helt uberettiget. Så er der en uafhængig instans, der afgør, om det var nødvendigt eller ikke var nødvendigt, så jeg skal ikke stå her og lave nogle tænkte eksempler og forsvare ud fra dem.

Kl. 14:00

Første næstformand (Svend Auken):
Tak til ordføreren. Så er det hr. Morten Østergaard som ordfører.

Kl. 14:00

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

Det Radikale Venstre er positiv over for forslaget om at lave forsøg med magtanvendelse ved brug af peberspray i Kriminalforsorgens institutioner.

Vi lægger vægt på, at man tager afsæt i positive svenske erfaringer, og vi lægger vægt på, at der er tale om en ordning, som bliver tilrettelagt på en sådan måde, at pebersprayeren vil blive anvendt dér,

hvor man ellers ville have overvejet at anvende tåregas, stav eller skjold mod en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsatte celle. Dermed er det altså, at pebersprayen, som må vurderes at være et mindre indgribende magtanvendelsesmiddel end staven, end skjoldet eller end tåregas, vil være at foretrække i de situationer, fordi man altså kun kan anvende den dér, hvor man ellers ville bruge et stærkere magtmiddel. Det koblet med de positive svenske erfaringer gør, at vi synes, der er god grund til at lave et forsøg. Med et forsøg mener vi selvfølgelig også, at man skal lave en grundig evaluering af, om det så har den præventive effekt, man håber på, og om det har den effekt, at man anvender mindre indgribende magtanvendelsesmidler, end man ellers ville have gjort.

Endelig lægger vi også vægt på, at det også ville blive en del af ordningen, at den pågældende så vidt muligt skal orienteres og advares om, at man vil bruge pebersprayen, hvis den indsatte ikke makker ret i den givne situation. På den måde synes vi altså, at det ser ud, som om vi har konturerne af en forsøgsordning, som er indrettet på en sådan måde, at i de situationer, hvor der er behov for magtanvendelse, vil det også for den person, som det - om jeg så må sige - går ud over, være at foretrække, at det er pebersprayen og ikke de alternativer, som Kriminalforsorgen ellers har til rådighed i dag, og derfor kan vi støtte ordningen.

Kl. 14:02

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Kl. 14:02

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Jeg har ufatteligt svært ved at se, hvad baggrunden er for, at det her forslag overhovedet kommer. Hvor er det store behov påvist for, at man skal have yderligere magtmidler?

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at man har anvendt stav 7 gange og skjold 13 gange i 2007. Det er meget, meget lidt, når vi ser på, hvor mange tusinde mennesker der er igennem vores fængsler i løbet af et år, og når vi ser på, hvor stor risiko der kunne være for, at der kunne opstå en lang række situationer, hvor man havde behov for magtanvendelse.

Vi har faktisk bygget en kriminalforsorg op, der bygger - som det også fremgår af en række af kommentarerne fra ministeriet selv og Kriminalforsorgen - på det, man kalder den dynamiske sikkerhed, hvor personalet skal kende de indsatte, skal have kendskab til, hvordan deres situation er, hvordan de har det, og dermed sikre, at man forebygger og undgår situationer, hvor der er behov for magtanvendelse. Når der har været så få situationer med behov for magtanvendelse, er det jo, fordi den strategi faktisk virker.

Hvorfor vil man så til at optrappe brugen af magtanvendelse i stedet for i endnu større omfang at sikre, at man har de nødvendige ressourcer? Hvorfor satser man ikke på de mange arbejdsmiljøtiltag, der nu er iværksat, hvor man skal sikre, at der f.eks. kan være en bedre bemanning, at der er supervision osv. til de ansatte, så de også i højere grad får lært at bruge konflikthåndtering osv.? Det er da den vej, vi skal gå, hvis vi gerne vil have konfliktniveauet ned i fængslerne, hvis vi gerne vil undgå magtanvendelse, gerne vil undgå, at nogle kommer til skade, gerne vil have et langt bedre arbejdsmiljø. Der er ingen tvivl om, at arbejdsmiljøet er alt, alt for hårdt i fængslerne i dag, alt for mange går ned med flaget. Hvis det er det, vi er optaget af at gøre noget ved, kan jeg ikke forstå, hvorfor man så vil optrappe konfliktniveauet, hvorfor man så vil indføre endnu et magtmiddel.

Så bliver der sagt, at det stort set ikke skal bruges, men det, vi har set på politiets område, er jo, at der er sket en voldsom stigning i anvendelsen af peberspray. Da man indførte peberspray hos politiet, sagde man, at det skulle være i stedet for at bruge skydevåben, men den er altså blevet brugt så mange gange, at det heldigvis slet ikke har noget som helst at gøre med, hvor ofte man kunne finde på at bruge skydevåben hos politiet. Og den bliver også i stort omfang brugt mod fredelige demonstranter, hvor det absolut ikke var tiltænkt, at der skulle anvendes peberspray, og hvor man ikke tidligere ville have gået ind og anvendt tåregas i de samme situationer og i hvert fald slet ikke anvendt skydevåben.

Der anvendes slet ikke skydevåben i de danske fængsler. De ansatte i fængslerne bærer ikke skydevåben, og der har aldrig - mig bekendt - været behov for at bruge skydevåben, så hvorfor i

alverden man her skal indføre peberspray, kan jeg simpelt hen ikke forstå, og jeg håber, at vi nu her fra ministeren kan få nogle svar på, hvad baggrunden egentlig er for, at vi skal have det her forslag. Hvad er det for nogle konkrete situationer, man har været ude for i fængslerne, hvor man mente, at det ikke kunne håndteres med de nuværende magtmidler, de muligheder, man har? Hvad er det for nogle konkrete situationer, der ligger bag, at det her forslag kommer? Hvor ofte forestiller man sig, at man skal anvende den her peberspray, og regner man så med, at der bliver færre tilfælde af anvendelse af skjold og stav end de 13 og 7 gange, det er sket i 2007? Det kunne i hvert fald være rart at vide, når Folketinget skal tage stilling til, om man skal have endnu et magtmiddel.

Kl. 14:06

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ministeren.

Kl. 14:06

Justitsministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg vil godt takke de retspolitiske ordførere for den positive modtagelse af forslaget. Alle Folketingets partier - på nær et - har jo været meget positive over for selve ideen i forslaget. Det er glædeligt, at der er bred opbakning til at kunne iværksætte den her forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af kriminalforsorgens institutioner.

Jeg vil godt understrege, at hensigten med forslaget og forsøgsordningen jo er at indhøste nogle erfaringer med brug af peberspray. Når der har været spørgsmål om konsekvenser osv., er svaret jo, at det her er en forsøgsordning, som skal give os nogle erfaringer, som vi så skal evaluere. Vi ved, at den bliver brugt af politiet. Vi ved, at den svenske kriminalforsorg bruger den. På baggrund af erfaringer fra forsøget, på baggrund af de erfaringer, vi ellers har fra de andre, der bruger den, vil vi så vurdere, om peberspray bør indføres som permanent magtmiddel i kriminalforsorgen. I givet fald vil der jo så skulle fremsættes et nyt lovforslag, så Folketinget får lejlighed til at tage stilling til spørgsmålet.

Politiet har siden den 1. januar 2008 kunnet anvende peberspray. Erfaringerne, når vi spørger politiet, er, at peberspray er et anvendeligt og brugbart magtmiddel for politiet, og også at peberspray er et værdifuldt supplement til de magtmidler, som politiet allerede i dag råder over. Erfaringerne viser også - det siger jeg i forhold til den debat, der har været her i salen i dag - at i tilspidsede situationer kan peberspray overflødiggøre anvendelse af mere indgribende magtmidler og dermed medvirke til, at der sker færre skader under anholdelser m.v., også i forbindelse med demonstrationer.

Hvad er så erfaringerne fra Sverige, spørger fru Line Barfod om. Erfaringerne fra den svenske kriminalforsorg viser jo, at personalet med anvendelse af peberspray tidligere kan gribe ind i en potentiel risikofyldt konflikt, så personalets magtanvendelse bliver mindre voldsom. Det er jo til fordel både for de indsatte og for de ansatte.

Erfaringerne viser også, at der er en væsentlig præventiv effekt forbundet med anvendelsen af peberspray, idet alene truslen i mange tilfælde har været tilstrækkelig til, at den indsatte har afstået fra yderligere voldelig adfærd. Hvornår bruger man den så? Jamen det vil jo bero på en konkret vurdering af den enkelte situation - herunder bestemmelsen om magtanvendelse i straffuldbyrdelsesloven - hvornår peberspray i givet fald vil kunne anvendes. Peberspray og også truslen om at bruge peberspray vil kunne bruges i en situation, hvor institutionen jo ellers, som vi også skriver i bemærkningerne, ville have brugt tåregas, stav eller skjold mod en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsatte celle.

I givet fald vil det også blive bestemt, at før peberspray tages i brug mod en person, skal den pågældende så vidt muligt orienteres om, at man har til hensigt at bruge peberspray, hvis ikke fængselspersonalets påbud efterkommes. Det her vil give mere sikkerhed i fængslerne. Det er et godt redskab for de ansatte, og det vil også give mere tryghed for de indsatte, som ved, hvad de har at forholde sig til.

Så jeg er glad for modtagelsen af forslaget her i Folketinget og ser frem til den videre behandling under udvalgsbehandlingen.

Kl. 14:10

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget bliver henvist til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

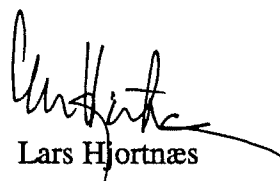
Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

17 MRS. 2009

Dato:
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40921

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen (SF).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Vil ministeren oplyse, hvornår og i hvilke situationer Kriminalforsorgens institutioner må anvende peberspray, såfremt loven træder i kraft 1. juli 2009?”

Svar:

Den foreslåede ændring af straffuldbyrdelsesloven indebærer, at fængselspersonalet i givet fald som en forsøgsordning vil kunne anvende peberspray som magtmiddel, jf. straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 1. Efter denne bestemmelse kan institutionen anvende magt over for en indsat, hvis det er nødvendigt for at afværge truende vold, overvinde voldsom modstand eller for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse. Institutionen kan desuden anvende magt for at hindre undvigelse eller standse undvegne. Endelig kan institutionen anvende magt for at gennemtvinge en påbudt foranstaltning, når øjeblikkelig gennemførelse af denne er nødvendig, og den indsatte afviser eller undlader at følge personalets anvisninger herom.

Hvis lovforslaget vedtages, vil straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse i givet fald finde anvendelse også for brug af peberspray som magtmiddel. Det indebærer, at magtanvendelse ikke må gennemføres, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb (proportionalitetsprincippet), jf. straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 3. Magtanvendelse skal endvidere foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, jf. straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 4.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, vil peberspray, herunder trussel om at bruge peberspray, f.eks. kunne anvendes i en situation, hvor institutionen ellers ville overveje at anvende tåregas eller stav og skjold mod en indsat, som vil angribe personalet, når personalet forsøger at komme ind i den indsatte celle.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i øvrigt oplyst, at der inden for den seneste måned har været to meget voldsomme episoder, hvor indsatte overfaldt personalet. Det var nødvendigt at udøve magt, og både personalet og de involverede indsatte kom til skade. Det er vurderingen, at

man i disse konkrete situationer hurtigere ville kunne have pacificeret de indsatte ved anvendelse af peberspray og dermed have undgået, at personalet og de indsatte led overlast i det skete omfang.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der blive udarbejdet nærmere regler om anvendelsen af peberspray som magtmiddel. Personalet i de institutioner, hvor forsøgsordningen vil blive iværksat, vil i givet fald blive undervist i brugen af peberspray forud for, at forsøgsordningen bliver iværksat.

JUSTITSMINISTERIET

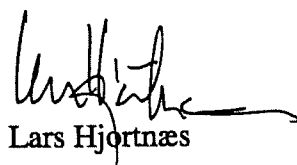
Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **17 MRS. 2009**
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40922

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen (SF).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Magtanvendelse ved brug af peberspray i Kriminalforsorgens institutioner vil efter forslaget skulle ske i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse, herunder navnlig proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet. Hvorledes vil ministeren i praksis sikre, at Kriminalforsorgen efterlever dette?”

Svar:

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 3, at magtanvendelse ikke må gennemføres, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb. Endvidere skal magtanvendelse foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader. Der skal endvidere gennemføres lægetilsyn efter en magtanvendelse, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst, hos den indsatte i forbindelse med anvendelsen af magt, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp, jf. straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 4. Disse principper gælder for enhver anvendelse af magt i Kriminalforsorgens institutioner og vil også gælde for anvendelse af peberspray som magtmiddel, hvis lovforslaget vedtages.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at personalet i de institutioner, hvor forsøgsordningen vil blive iværksat, i givet fald vil blive undervist i brugen af peberspray forud for, at forsøgsordningen bliver iværksat. I den forbindelse vil det blive fremhævet over for personalet, at man altid skal overveje, om andre og mindre indgribende midler kan anvendes i den pågældende situation. Dette svarer til de overvejelser, som personalet generelt skal gøre sig i forbindelse med enhver konkret situation, hvor det kan blive nødvendigt med magtanvendelse. Mindst mulig indgriben og magtanvendelse over for de indsatte er en velindarbejdet rutine for fængselsfunktionærer.

Det kan endvidere nævnes, at der skal udfærdiges notat om enhver magtanvendelse, og det vil i givet fald også gælde for anvendelse af peberspray. Notatet udfærdiges ved hjælp af en elektronisk blanket i Kriminalforsorgens Klientssystem. I blanketten beskrives begrundelsen for magtanvendelsen, hvem der deltog heri, om der er tilkaldt læge mv. Herudover er der en rubrik, hvori det skal anføres, hvorledes magtanvendelsen

eventuelt er forsøgt afværget. Hensigten med rubrikken er at sikre, at der i hvert enkelt tilfælde af magtanvendelse gøres overvejelser om overholdelse af proportionalitetsprincippet og skånsomhedsprincippet.

Derudover bemærkes, at i forsøgsperioden vil de enkelte episoder, hvor man har anvendt peberspray, skulle indberettes til Direktoratet for Kriminalforsorgen, bl.a. med henblik på at direktoratet kan føre tilsyn med og sikre, at magtanvendelsen er foretaget i overensstemmelse med proportionalitets- og skånsomhedsprincippet.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **17 MRS, 2009**
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40923

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen (SF).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Vil ministeren sikre, at Sundhedsstyrelsen og andre relevante sundhedsorganisationer høres om brugen af peberspray?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Sundhedsstyrelsen om bemærkninger til lovforslaget.

Sundhedsstyrelsens udtalelse vedlægges.

Sundhedsstyrelsens høringssvar er udarbejdet som en udtalelse om eventuelle medicinske skadevirkninger ved anvendelse af OC-spray/peberspray. Sundhedsstyrelsen konkluderer, at anvendelsen af peberspray bør ske ud fra en relativ risikovurdering for at forebygge mere alvorlige skader, samt at anvendelse kun bør ske af særligt uddannet personel, efter særlig instruks, der inkluderer viden om skadevirkninger, og i hvilke situationer der er brug for lægetilsyn. Desuden konkluderes det, at de markedsførte peberspray bør vurderes mht. bæregasser og opløsningsmidler, og at der bør foreligge en indholdsdeklaration på peberspray, da der er forskellige koncentrationer af det aktive stof i peberspray. Tilsvarende finder Sundhedsstyrelsen, at det ved anvendelse af OC i f.eks. plastkugler bør sikres, at dosis ikke kan medføre alvorlige helbredsskader, hvis kuglen optages i kroppen. Afslutningsvist bemærker Sundhedsstyrelsen, at der er grund til at fastholde et forbud mod anvendelse af peberspray uden for snævert definerede formål, hvor mindre farlige alternativer ikke foreligger, samt at peberspray kun bør anvendes af særligt uddannet personel, efter særlig instruks, der inkluderer viden om skadevirkninger, og i hvilke situationer der er brug for lægetilsyn.

Justitsministeriet skal bemærke, at som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, vil straffuldbyrdelseslovens almindelige regler om magtanvendelse i givet fald finde anvendelse også for brug af peberspray som magtmiddel, herunder at magtanvendelsen ikke må gennemføres, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb (proportionalitetsprincippet), og at magtanvendelsen skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader (skånsomhedsprincippet), jf. straffuld-

byrdelseslovens § 62, stk. 3 og 4. Desuden vil der, inden forsøgsordningen iværksættes, i givet fald blive fastsat nærmere regler om anvendelsen af peberspray, herunder om hvornår peberspray må bæres af personalet, om anvendelsen af peberspray, og om afhjælpning af gener forårsaget af, at en indsat har været udsat for peberspray.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der endvidere blive fastsat nærmere regler om, at institutionen så vidt muligt og i fornødent omfang skal tilbyde at afhjælpe gener, der er forårsaget af, at en indsat har været udsat for peberspray. Der skal straks gennemføres lægetilsyn efter anvendelse af peberspray, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst hos den indsatte i forbindelse med anvendelsen af peberspray, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp. Personalet i de pågældende institutioner i Kriminalforsorgen vil i givet fald blive undervist i brugen af peberspray, inden forsøgsordningen bliver iværksat.

Det kan tilføjes, at der som anført i lovforslagets bemærkninger ikke i forbindelse med den svenske kriminalforsorgs anvendelse af peberspray har været tilfælde med medicinske skadevirkninger hos personer, som har været udsat for peberspray. Rigspolitiet har endvidere oplyst, at man ikke er bekendt med klager over længerevarende skader efter politiets brug af peberspray. Spørgsmålet om eventuelle skader mv. som følge af brugen af peberspray vil i givet fald indgå i Kriminalforsorgens evaluering af forsøgsordningen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har endelig oplyst, at hvis lovforslaget vedtages, vil direktoratet i forbindelse med iværksættelsen af forsøgsordningen indføre en type peberspray som magtmiddel, der svarer til den type peberspray, som anvendes af politiet.

NOTAT

Sundhedsstyrelsens udtalelse om eventuelle medicinske skadevirkninger ved anvendelse af OC-spray/ peberspray

Peberspray er baseret på oleoresin capsicum (OC), og det aktive indholdsstof er capsaicin, der medfører stærk og umiddelbar irritation af slimhinderne. Denne effekt opstår også, når man smider chili på en varm pande. Men selv om der er tale om naturstoffer, behøver de ikke at være uskadelige.

Capsaicin medfører aktivering af særlige molekyler i cellerne (vallinoid receptorer), hvilket igangsætter betændelsesreaktion og evt. celledød. Effekten afhænger naturligt nok af dosis, og overfladecellerne i luftvejene (luftvejs-epitelceller) er mere følsomme end andre celler, der er undersøgt ved reagensglasmetode (in vitro).¹

Den umiddelbare reaktion fra luftvejene er hoste, men undersøgelser af (raske) forsøgspersoner viser at udsættelse for peberspray ikke medfører påvirket lungefunktion.² Undersøgelser af astmatikere viser at capsaicin udløser hosterefleks, snarere end forsnævring af luftvejene (bronchokonstriktion),³ og at der ikke var forskel på forsnævringen af luftvejene hos personer med astma i forhold til raske personer, hvad enten de var rygere eller ikke rygere.⁴ Patienter med kronisk bronkitis synes særligt sårbare for denne påvirkning.⁵

Effekten af peberspray på øjnene skyldes stimulation af nerveender i hornhinden (fra myeliniserede nociceptor fibre). Påvirkningen er allerede betydeligt mindsket efter 10 minutter, men fortsat tilstedeværende påvirkninger kan ses efter en uge.⁶ At påvirkningen er reversibel, dvs. af midlertidig karakter, er også påvist ved klinisk undersøgelse af eksponerede forsøgspersoner.⁷

På den anden side findes også rapporter om mere alvorlige læsioner i hornhinden, og det ser her ud til at skyldes kemisk ætsning på grund af opløsningsmidler der er anvendt i pebersprayen, specielt trichlorethylen eller dichlormethan.⁸ Det ser ud til, at der er forskellig koncentration af det aktive stof i forskellige peberspray, og disse er ikke klassificerede ud fra capsaicinindholdet.⁹

Der synes samtidig at være en dosis-afhængig respons hos patienter med særligt følsomme luftveje.¹⁰

3. marts 2009
j.nr. 7-304-20/22/

Center for Forebyggelse
Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
Tlf. 72 22 74 00
Fax 72 22 74 11
E-post Info@sst.dk

E-post cff@sst.dk

Peberspray har gennem flere år været anvendt af den almene befolkning til selvforsvar i f.eks. USA.¹¹ I Danmark har peberspray alene været forbeholdt politiet, hvor det blev tilladt 1. januar 2008 efter en et-årig forsøgsperiode i nogle politikredse.¹²

Side 2
3. marts 2009
Sundhedsstyrelsen

Der har været en del dødsfald efter anvendelse af peberspray i USA, men man tilskriver kun i et enkelt tilfælde peberspray som rimeligt sikker årsag, nemlig i forbindelse med dødsfald hos en astmatiker.^{13,14}

Der er dog også beskrevet et dødsfald hos en person, der blev ramt i øjet af en lille plastkugle med OC. Dødsfaldet skyldtes tilsyneladende den akutte optagelse af en betydelig OC dosis med formodet påvirkning af hjernen. Om end dette tilfælde måske er atypisk, kan metoden til fremføring af OC også have konsekvenser for de eventuelle risici.

Ud fra disse betragtninger skal Sundhedsstyrelsen derfor konkludere følgende:

- 1) Anvendelse af oleoresin capsicum (OC) bør ske ud fra en relativ risikovurdering, idet anvendelsen vil kunne forebygge mere alvorlige skader. For at vurdere hvor hensigtsmæssigt det er at anvende OC, må det også tages i betragtning om der er andre midler til samme formål med mindre relativ risiko. (Sundhedsstyrelsen har ikke aktuelt vurderet andre midler.)
- 2) Der er beskrevet en række dødsfald fra USA, hvor andre forhold end OC synes at have været afgørende, på nær et tilfælde af dødsfald hos en person med astma. Da OC i givet fald vil blive anvendt på personer med ukendt sårbarhed - og i nogle tilfælde måske endda øget sårbarhed som fx kronisk sygdom og påvirkning med alkohol eller narkotika - bør evt. anvendelse begrænses mest muligt, og der bør sikres mulighed for lægetilsyn af de eksponerede. Anvendelse bør derfor kun ske af særligt uddannet personel, efter særlig instruks, der inkluderer viden om skadevirkninger og i hvilke situationer, der er brug for lægetilsyn.
- 3) De markedsførte pebersprays bør vurderes også mht. bæregasser og opløsningsmidler, og en evt. godkendelse bør omfatte det produkt som indeholder stoffer af mindst mulig giftighed.
- 4) Da der kan være forskellig koncentration af det aktive stof i forskellige peberspray, bør der foreligge indholdsdeklaration på peberspray, således at dosis kendes, hvis man vil anvende produktet.
- 5) Hvis der anvendes fremføring af OC i fx plastkugler, må det sikres at dosis i den enkelte kugle ikke kan medføre alvorlige helbredsskader i det tilfælde at OC fra en enkelt kugle bliver optaget i kroppen, fx hvis kuglen bliver nedsvælget, eller kuglen rammer øjet.
- 6) Selv om peberspray har været markedsført til bl.a. jægere (som væm mod bjørne), så er der grund til at fastholde et forbud mod anvendelse

se af dette middel uden for snævert definerede formål, hvor mindre farlige alternativer ikke foreligger. Anvendelse bør kun ske af særligt uddannet personel, efter særlig instruks, der inkluderer viden om skadevirkninger og i hvilke situationer, der er brug for lægetilsyn.

Side 3
3. marts 2009
Sundhedsstyrelsen

Else Smith
Centerchef

Referencer

- ¹ Reilly CA et al. *Capsaicinoids cause inflammation and epithelial cell death through activation of vanilloid receptors. Toxicol Sci* 2003; 73: 170-81.
- ² Chan TC et al. *The effect of oleoresin capsicum "pepper" spray inhalation on respiratory function. J Forensic Sci* 2002; 47: 299-304.
- ³ Minoguchi H et al. *Cough receptor sensitivity to capsaicin does not change after allergen bronchoprovocation in allergic asthma. Thorax* 2003; 58: 19-22
- ⁴ Ballantyne B. *Medical management of the traumatic consequences of civil unrest incidents: causation, clinical approaches, needs and advanced planning criteria. Toxicol Rev.* 2006;25(3):155-97. Review.
- ⁵ Doherty M J et al. *Capsaicin responsiveness and cough in asthma and chronic obstructive pulmonary disease. Thorax* 2000; 55: 643-649
- ⁶ Vesaluoma M et al. *Effects of oleoresin capsicum pepper spray on human corneal morphology and sensitivity. Invest Ophthalmol Vis Sci* 2000; 41: 2138-47
- ⁷ Zollman TM et al. *Clinical effects of oleoresin capsicum (pepper spray) on the human cornea and conjunctiva. Ophthalmology* 2000; 107: 2186-9
- ⁸ Holopainen JM et al. *Toxic carriers in pepper sprays may cause corneal erosion. Toxicol Appl Pharmacol* 2003; 186: 155-62
- ⁹ Reilly CA et al. *Quantitative analysis of capsaicinoids in fresh peppers, oleoresin capsicum and pepper spray products. PubMed-resume fra J Forensic Sci.* 2001 May; 46 (3): 502-9
- ¹⁰ Millquist E et al. *Quality of life and capsaicin sensitivity in patients with sensory airway hyperreactivity. PubMed-resume fra Allergy.* 2000 jun; 55 (6): 540-5
- ¹¹ Forrester MB, Stanley SK. *The epidemiology of pepper spray exposures reported in Texas in 1998-2002. Vet Hum Toxicol.* 2003 Dec;45(6):327-30.
- ¹² Bekendtgørelse nr. 1430 af 11. december 2007 om ændring af bekendtgørelse om politiets anvendelse af visse magtmidler m.v.
- ¹³ Smith J, Greaves I. *The use of chemical incapacitant sprays: A Review. J Trauma.*

2002 Mar;52(3):595-600.

¹⁴ Busker RW, van Helden HP. Toxicologic evaluation of pepper spray as a possible weapon for the Dutch police force: risk assessment and efficacy. *Am J Forensic Med Pathol* 1998; 19: 309-16

Side 4
3. marts 2009
Sundhedsstyrelsen

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

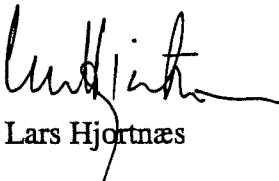
17 MRS. 2009

Dato:
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40924

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 4, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen (SF).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 4 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Vil ministeren ligeledes høre Amnesty International over forslaget?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet anmodet Amnesty International om eventuelle bemærkninger til lovforslaget.

Justitsministeriet har ikke modtaget bemærkninger fra Amnesty International. Hvis Justitsministeriet modtager bemærkninger fra Amnesty International, vil de blive sendt til Folketingets Retsudvalg.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

17 MRS. 2009

Dato:
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40925

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 5, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen (SF).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 5 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Hvad kan ministeren berette om de sundhedsmæssige risici ved brugen af peberspray eksempelvis ved brug over for personer med astma?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Sundhedsstyrelsen, der har udtalt følgende:

”Der henvises til Sundhedsstyrelsens notat af 3. marts 2009 om eventuelle medicinske skadevirkninger ved anvendelse af OC-spray/peberspray¹, hvor de sundhedsmæssige risici ved anvendelse af peberspray er sammenfattet. I forhold til luftvejene og specifikt astma kan følgende noteres:

Ved udsættelse for peberspray er den umiddelbare reaktion fra luftvejene hoste, men undersøgelser af (raske) forsøgspersoner viser, at udsættelse for peberspray ikke medfører påvirket lungefunktion². Undersøgelser af personer med astma viser, at capsaicin udløser hosterefleks snarere end forsnævring af luftvejene (bronchokonstriktion)³, og at der ikke er forskel på forsnævringen af luftvejene hos personer med astma i forhold til raske personer, hvad enten de er rygere eller ikke rygere⁴. Patienter med kronisk bronkitis synes særligt sårbare for denne påvirkning⁵.

Der har været en del dødsfald efter anvendelse af peberspray i USA, men man tilskriver kun i et enkelt tilfælde peberspray som rimelig sikker årsag, nemlig i forbindelse med dødsfald hos en astmatiker⁶.

Da peberspray i givet fald vil blive anvendt på personer med ukendt sårbarhed – og i nogle tilfælde måske endda øget sår-

---

¹ Sundhedsstyrelsens udtalelse om eventuelle medicinske skadevirkninger ved anvendelse af OC-spray/ peberspray af 3. marts 2009.

² Chan TC et al. The effect of oleoresin capsicum "pepper" spray inhalation on respiratory function. *J Forensic Sci* 2002; 47: 299-304.

³ Minoguchi H et al. Cough receptor sensitivity to capsaicin does not change after allergen bronchoprovocation in allergic asthma. *Thorax* 2003; 58: 19-22.

⁴ Ballantyne B. Medical management of the traumatic consequences of civil unrest incidents: causation, clinical approaches, needs and advanced planning criteria. *Toxicol Rev.* 2006;25(3):155-97. Review.

⁵ Doherty M J et al. Capsaicin responsiveness and cough in asthma and chronic obstructive pulmonary disease. *Thorax* 2000; 55: 643-649.

⁶ Smith J, Greaves I. The Use of Chemical Incapacitant Sprays: A Review. *J Trauma.* 2002 Mar;52(3):595-600.

barhed som f.eks. astma eller anden kronisk sygdom og påvirkning med alkohol eller narkotika – bør eventuel anvendelse af peberspray begrænses mest muligt og altid ske ud fra en relativ risikovurdering, således at anvendelsen vil kunne forebygge mere alvorlige skader ved andre potentielle magtmidler. Anvendelse bør derfor kun ske af særligt uddannet personel, efter særlig instruks, der inkluderer viden om skadevirkninger, og i hvilke situationer der er brug for lægetilsyn, ligesom der bør sikres mulighed for lægetilsyn af de eksponerede.”

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 3 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget, som også er vedlagt Sundhedsstyrelsens notat af 3. marts 2009 om eventuelle medicinske skadevirkninger ved anvendelse af OC-spray/peberspray.

Justitsministeriet kan henholde sig til det, der er oplyst af Sundhedsstyrelsen.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **17 MRS. 2009**
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok: RAJ40927

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 6, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 6 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Hvad er baggrunden for fremsættelsen af forslaget, og hvilke episoder har der været, hvor man mener peberspray ville have været en bedre løsning?”

Svar:

Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets bemærkninger, har både den svenske kriminalforsorg og det danske politi gode erfaringer med at anvende peberspray. Brug af peberspray kan således medvirke til at begrænse anvendelsen af andre mere indgribende magtmidler, og erfaringerne fra både politiet og den svenske kriminalforsorg viser, at truslen om at anvende peberspray i flere tilfælde har været tilstrækkelig til at hindre yderligere voldelige handlinger mv., således at alene truslen om at anvende peberspray har haft en væsentlig præventiv effekt.

I lyset af de gode erfaringer med anvendelse af peberspray som magtmiddel i politiet og i den svenske kriminalforsorg finder Justitsministeriet, at det bør vurderes, om der også i den danske kriminalforsorg bør være mulighed for at anvende peberspray som magtmiddel. Hvis lovforslaget vedtages, vil der således blive iværksat en forsøgsordning med brug af peberspray som magtmiddel i udvalgte institutioner i Kriminalforsorgen med henblik på at indhøste erfaringer med brug af peberspray i Kriminalforsorgen. På grundlag af erfaringerne fra forsøgsordningen vil der i givet fald blive taget stilling til, om peberspray bør indføres som et permanent magtmiddel i Kriminalforsorgen, og der vil i så fald blive fremsat et lovforslag om ændring af straffuldbyrdelsesloven, jf. herved straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 2, der angiver de magtmidler, som kan anvendes i Kriminalforsorgen.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Med hensyn til hvilke konkrete episoder der har været, hvor man finder, at peberspray ville have været en bedre løsning, henvises ligeledes til besvarelsen af spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

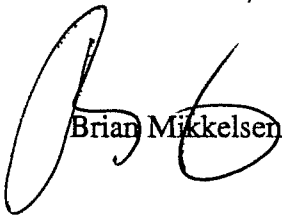
JUSTITSMINISTERIET

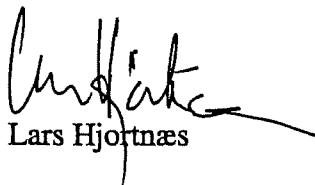
Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **17 MRS. 2009**
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok: RAJ40928

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 7, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 7 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Har der i de sidste 20 år været anvendt skydevåben i de danske fængsler?”

Svar:

Ansatte i Kriminalforsorgen har ikke i den nævnte periode haft beføjelse til at bære eller anvende skydevåben, og der har således ikke i denne periode været episoder, hvor skydevåben har været anvendt af personalet.

Hvis der måtte opstå situationer, som Kriminalforsorgens ansatte ikke selv kan håndtere ved anvendelse af de magtmidler, der er tilladt i medfør af straffuldbyrdelsesloven, vil politiet blive tilkaldt. Det kan f.eks. dreje sig om oprør i et fængsel.

Rigspolitiet har oplyst, at Rigspolitiet ikke er i besiddelse af centralt opsamlede statistiske data, som gør det muligt at besvare det stillede spørgsmål. Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at politiet direktoratet bekendt ikke har anvendt skydevåben i Kriminalforsorgens institutioner inden for de sidste 20 år.

JUSTITSMINISTERIET

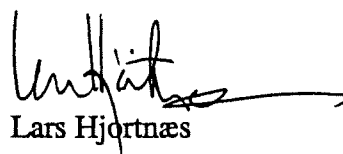
Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **17 MRS. 2009**
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40929

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 8, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 8 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”I hvor mange tilfælde har politiet anvendt peberspray for at overvinde passiv modstand?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har oplyst, at politiet pr. 1. januar 2008 fik en landsdækkende mulighed for at anvende peberspray som magtmiddel, herunder for at sikre gennemførelse af tjenestehandlinger, mod hvilke der gøres passiv modstand, såfremt tjenestehandlingens gennemførelse skønnes uopsættelig, og anden og mindre indgribende magtanvendelse skønnes åbenbart uegnet.

Pr. 4. marts 2009 havde Rigspolitiet modtaget indberetninger om anvendelse af peberspray i 152 tilfælde i løbet af 2008 for at overvinde passiv modstand. Dette tal forventes ikke at blive ændret væsentligt, selv om der måtte fremkomme yderligere indberetninger vedrørende 2008.

Det kan i øvrigt oplyses, at politiet samlet set anvendte peberspray 1449 gange i 2008.”

Justitsministeriet kan henholde sig til det, der er oplyst af Rigspolitiet.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **17 MRS. 2009**
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40930

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 9, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 9 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Ministeren bedes redegøre nærmere for erfaringerne i den svenske kriminalforsorg, herunder udviklingen over de sidste 10 år for anvendelsen af de forskellige magtmidler, der må anvendes i Sverige, f.eks. i forhold til fangetal, så tallene kan sammenlignes med de danske tal.”

Svar:

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at den svenske kriminalforsorg har oplyst, at der ikke foreligger en officiel statistik med oplysninger om antallet af episoder med anvendelse af de forskellige magtmidler de seneste 10 år.

Som det også fremgår af lovforslaget, har den svenske kriminalforsorg oplyst, at det er erfaringen, at personalet med anvendelsen af peberspray kan gribe tidligere ind i en potentielt risikofyldt konflikt, så personalets magtanvendelse bliver mindre voldsom. Hertil kommer, at det er den svenske kriminalforsorgs erfaring, at der er en væsentlig præventiv effekt forbundet med anvendelsen af peberspray, idet alene truslen om anvendelse af peberspray i mange tilfælde har været tilstrækkelig til, at den indsatte er afstået fra yderligere voldelig adfærd.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

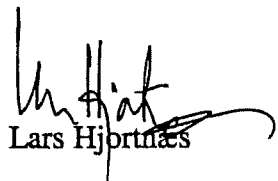
Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

17 MRS. 2009

Dato:
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40931

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 10, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortfæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 10 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Ministeren bedes redegøre for, om der findes forskning i forskellen mellem dansk og svensk kriminalforsorg, herunder om der er langt flere eksempler på farlige situationer, overfald, fangeflugter, der involverer gidselsituationer m.v., i Sverige.”

Svar:

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at man ikke er ikke bekendt med, at der er gennemført forskning om forskellene mellem dansk og svensk kriminalforsorg for så vidt angår spørgsmålet, om der er langt flere eksempler på farlige situationer, overfald mv. i Sverige.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

17 MRS. 2009

Dato:
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40932

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 11, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 11 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Er sikkerheden i den svenske kriminalforsorg på samme måde som i Danmark baseret på ”den dynamiske sikkerhed”, dvs. personalets løbende kontakt med og kendskab til de indsatte?”

Svar:

I den danske kriminalforsorg er det af afgørende betydning for det ordens- og sikkerhedsmæssige område, at de ansatte er tæt på de indsatte, idet det er nødvendigt, at personalet har løbende kontakt med og kendskab til de indsatte, deres færden, kontaktflader, opførsel, netværk, økonomi mv. med henblik på at begrænse vold og trusler både de indsatte imellem og mod personalet samt at skabe fornuftige arbejds- og opholds-betingelser for indsatte og medarbejdere.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, der også i Sverige bliver lagt stor vægt på personalets tilstedeværelse blandt de indsatte og den løbende kontakt med og kendskab til de indsatte.

JUSTITSMINISTERIET

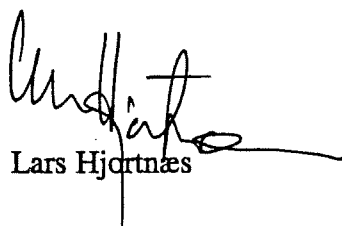
Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **17 MRS. 2009**
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40933

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 12, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 12 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Hvor mange gange regner man med, at der skal anvendes peberspray, og regner man med, at antallet af anvendelse af stav og skjold så falder?”

Svar:

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, er anvendelsen af magtmidler i Kriminalforsorgens institutioner her i landet generelt begrænset, bl.a. fordi sikkerheden i vidt omfang baseres på den såkaldte dynamiske sikkerhed, dvs. personalets løbende kontakt med og kendskab til de indsatte, som indebærer, at tilspidsede situationer kan imødegås.

I lyset af de gode erfaringer med anvendelse af peberspray som magtmiddel i politiet og i den svenske kriminalforsorg finder Justitsministeriet, at det bør vurderes, om der også i den danske kriminalforsorg bør være mulighed for at anvende peberspray som magtmiddel. Brug af peberspray kan således medvirke til at begrænse anvendelsen af andre magtmidler. Hertil kommer, at der i praksis synes at være en præventiv effekt alene ved en trussel om at anvende peberspray.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der således blive iværksat en forsøgsordning med brug af peberspray som magtmiddel i udvalgte institutioner i Kriminalforsorgen. Straffuldbydelseslovens almindelige regler om magtanvendelse vil i givet fald finde anvendelse også for brug af peberspray som magtmiddel. Det indebærer, at magtanvendelse ikke må gennemføres, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb (proportionalitetsprincippet), jf. straffuldbydelseslovens § 62, stk. 3. Magtanvendelse skal endvidere foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader, jf. straffuldbydelseslovens § 62, stk. 3. Det beror i øvrigt på en konkret vurdering af den enkelte situation, om og i givet fald hvilke magtmidler der kan anvendes over for en indsat. Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 1 og 6 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Det er således ikke muligt at foretage skønsmæssige beregninger over det forventede antal episoder, hvor peberspray må antages at blive anvendt, hvis lovforslaget vedtages, da det som oven for nævnt beror på en kon-

kret vurdering af den enkelte situation, om og i givet fald hvilke magtmidler der kan anvendes over for en indsat. Det bemærkes, at i forsøgsperioden vil de enkelte episoder, hvor man har anvendt peberspray, i givet fald skulle indberettes til Direktoratet for Kriminalforsorgen med henblik på direktoratets evaluering af forsøgsordningen, og det vil indgå som et element i denne evaluering, hvor ofte peberspray er anvendt af de enkelte institutioner.

YER

JUSTITSMINISTERIET

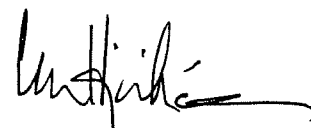
Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **17 MRS. 2009**
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0789
Dok.: RAJ40934

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 13, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 13 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray) (L 104).

”Ministeren bedes fremlægge oversigt over anvendelse af politiets forskellige magtmidler i de sidste fem år opgjort år og for år og magtmiddel for magtmiddel.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har på grundlag af bl.a. Politiets Årstabel oplyst følgende tal for politiets anvendelse af tjenestepistol og stav i perioden 2004 – 2008:

	2004	2005	2006	2007
Tjenestepistol	251	234	247	209
heraf som				
trussel	233	218	221	
Stav	348	336	372	407

Tallene for anvendelse af tjenestepistol og stav i 2008 foreligger endnu ikke, ligesom det for 2007 ikke er opgjort, i hvor mange tilfælde tjenestepistolen har været anvendt som trussel.”

For så vidt angår politiets anvendelse af peberspray som magtmiddel henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 8 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Justitsministeriet kan henholde sig til det, der er oplyst af Rigspolitiet.

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 26. marts 2009

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

[af justitsministeren (Brian Mikkelsen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. januar 2009 og var til 1. behandling den 17. februar 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 11. december 2008 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 185. Den 29. januar 2009 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 13 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

*Kim Andersen (V) Søren Pind (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) fmd.
 Marlene Harpsøe (DF) René Christensen (DF) Tom Behnke (KF) Vivi Kier (KF)
 Naser Khader (KF) Karen Hækkerup (S) Anne-Marie Meldgaard (S) Benny Engelbrecht (S)
 Morten Østergaard (RV) Anne Baastrup (SF) nfm. Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)
 Simon Emil Ammitzbøll (UFG) Line Barfod (EL)*

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	2
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 104

Bilagsnr. Titel

- 1 Høringssvar og høringsoversigt, fra justitsministeren
- 2 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 3 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 4 1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 104

Spm.nr. Titel

- 1 Spm. om, hvornår og i hvilke situationer Kriminalforsorgens institutioner må anvende peberspray, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om magtanvendelse i forbindelse med brug af peberspray, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om sikring af, at Sundhedsstyrelsen og andre relevante sundhedsorganisationer høres om brugen af peberspray, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om høring af Amnesty International vedrørende forslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm. om risici ved brugen af peberspray, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om baggrunden for fremsættelsen af forslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om, hvorvidt der i de sidste 20 år har været anvendt skydevåben i de danske fængsler, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om, i hvor mange tilfælde politiet har anvendt peberspray for at overvinde passiv modstand, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om erfaringerne i den svenske kriminalforsorg, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvorvidt der findes forskning i forskellene mellem dansk og svensk kriminalforsorg, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm., om sikkerheden i den svenske kriminalforsorg på samme måde som i Danmark er baseret på »den dynamiske sikkerhed«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om forventet anvendelse af peberspray, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om en oversigt over anvendelse af politiets forskellige magtmidler, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

1. udgave (med forbehold for fejl og udeladelser)

Det næste punkt på dagsordenen er:

15) 2. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Af justitsministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsættelse 28.01.2009. 1. behandling 17.02.2009. Betænkning 26.03.2009).

Forhandling

Kl. 13:39

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

---

1. udgave (med forbehold for fejl og udeladelser)

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray).

Af justitsministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsættelse 28.01.2009. 1. behandling 17.02.2009. Betænkning 26.03.2009. 2. behandling 21.04.2009).

Forhandling

Kl. 10:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Afstemning

Kl. 10:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse.

Afstemningen slutter.

For stemte: 108 (V, S, DF, SF, KF, RV og LA), imod stemte: 2 (EL), hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 30. april 2009

Forslag

til

Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1337 af 3. december 2007, som
ændret senest ved § 17 i lov nr. 1336 af 19. de-
cember 2008, foretages følgende ændring:

1. I § 62 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Justitsministeren kan iværksætte en
forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af
peberspray i visse af Kriminalforsorgens institu-
tioner.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

§ 3

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og
Grønland.

Stk. 2. Loven kan ved kongelig anordning sæt-
tes i kraft for Færøerne med de ændringer, som
de særlige færøske forhold tilsiger.

NYHED

Nyhedsbreve

FREDAG D. 7. MAJ 2009

JUSTITSMINISTERIETS NYHEDSBREV NR. 179 – 7. maj 2009

Lovforslag

Intet nyt.

Vedtagne love

**Lov nr. 348 af 6. maj 2009 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.
(Forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray)**

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

Formålet med loven er at indføre en forsøgsordning med magtanvendelse ved brug af peberspray i visse af Kriminalforsorgens Institutioner. Hensigten hermed er at indhøste erfaringer med brug af peberspray og på grundlag heraf vurdere, om peberspray bør indføres som permanent magtmiddel i Kriminalforsorgen.

Loven er tilgængelig i sin helhed på:

[www.retsinformation.dk/ GETDOC /ACCN/A20090034830-req1](http://www.retsinformation.dk/GETDOC/ACCN/A20090034830-req1)